

Тадбиркорлик азал-азалдан иқтисодий тараққиётнинг устуни, ижтимоий барқарорликнинг муҳим суянчиги бўлиб келган. Ҳар қандай фаолиятда тадбиркор бўлиш халқимизда улуғ фазилатлардан саналган. Шунинг учун ҳам тадбиркор кишилар 3 бет

Ўз жигарларига тўлаши лозим бўлган маблағ оталик мажбуриятининг ўндан биридан ҳам иборат эмас. Ҳар қандай вазиятда ҳам фарзандларининг моддий таъминотини ўз зиммасига олиши лозим. Улугбек эса нафақат меҳрини, балки маблағини 7 бет ҳам фарзандларидан дариф тутиб келган.

Ҳуқуқ

Mustaqillik huquq demakdir

1997-yil 27-avgustdan chiqq boshlagan www.huquq-gazeta.uz 2015-yil 14-may, №19 (956)

Парламентда

Илмий-амалий конференция

Пойтахтимизда жорий йилнинг 12 май куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш масалалари ҳамда Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари қўмиталари томонидан "Мамлакатимизда экологик таълим ва тарбияни ривожлантириш" мавзусида илмий-амалий конференция ўтказилди.

Конференцияда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг депутатлари, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълими, Халқ таълими, Маданият ва спорт ишлари вазирликлари, Ўрта махсус, касб-хунар таълими маркази, Табиати муҳофаза қилиш давлат қўмитасининг мутасадди ходимлари, шунингдек, республикамиздаги олий ўқув юрталарининг етакчи эколог олимлари ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этдилар.

Маълумки, мустақилликнинг илк кунларидан бошлаб Ўзбекистонда атроф-муҳит муҳофазаси, экологик таълим-тарбия ва экологик маданиятга жуда катта эътибор берилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус, Халқ таълими вазирликлари ҳамда Табиати муҳофаза қилиш давлат қўмитаси ҳамкорлигида экологик таълимни ривожлантириш ва эколог кадрларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ҳамда малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш мақсадида дастур ва концепция қабул қилинган. Концепция асосида узлуксиз

экологик таълим ва тарбия тизимини ташкил этиш ва уни ривожлантириш тадбирларини амалиётга жорий этишни таъминлаш учун ишчи гуруҳ тузилиб, унга мазкур дастур ва концепция асосида тегишли тадбирлар ижросини таъминлаш вазифалари юклатилган.

Конференция жараёнида таълим тизимида экологик таълим самарадорлиги тегишли ўқув курслари бўйича яратиладиган дарсликнинг мавзулари содда ва раво тилда, қизиқарли тарзда ёзилиши, методик жиҳатдан пухта, дизайн жиҳатдан ўзига жалб этадиган, диаграммалар ўқувчилар ёшига мос бўлишлари, экологиянинг ҳудудий қонуниятларини очиб беришда турли кўرғазмалар қуроллардан фойдаланишнинг тавсия этилиши, давлат таълим стандартлари ва ўқув дастурлари асосида дарсликлар, педагоглар учун ўқув-методик қўлланмаларни chop этиш имкониятлари, мавжуд муаммолар ва уларнинг ечимлари атрофлича муҳокама этилди.

Конференция якунида кун тартибидан кўрилган масала юзасидан тавсиялар ишлаб чиқилди.

Буюк юрт фарзандларимиз

Президентимиз Ислам Каримов раҳнамолигида ёш авлоднинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш, йигит-қизларнинг интеллектуал савиясини юксалтириш борасида кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда.

Хусусан, Юртбошимиз Ислам Каримов раҳнамолигида ёш авлодни жисмонан соғлом, маънан етук инсонлар этиб тарбиялаш, ўғил-қизларнинг ўз истеъдод ва салоҳиятини тўла намоян бўлиши учун зарур шароитлар яратиш борасида амалга оширилаётган ишлар ўзининг юксак самараларини бераёпти. Давлатимиз томонидан кўрсатилаётган улкан эътибор ва ғамхўрлик самарасида минглаб ёшлар илм-фан, маданият, санъат ва спорт соҳаларида юксак марраларга эришиб, юртимиз шухратини ёйишга муносиб ҳисса қўшаётир.

Республикамиздаги бир қатор ташкилотлар томонидан ўқувчи-ёшлар ўртасида "Қадрият, урф-одат, анъана ва ёшлар" фестивали, "Сиз қонунни биласизми?", "Аждодлар мероси — келажақ пойдевори", "Ҳуқуқ билимдонлари", "Менинг бизнес ғоям"

ва "Ёш тадбиркор — юртга маддакор" танловлари ўтказиб келинмоқда.

Бундай тадбирлар юртимизда ўсиб келаётган ёш авлодни бир мақсад йўлида бирлаштириш, уларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш, интеллектуал салоҳиятларини рўёбга чиқаришда муҳим омили бўлиб хизмат қилаётир.

Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг 24 йиллигига бағишлаб вилоятларимизда ўтказилаётган "Биз — буюк юрт фарзандларимиз!" шиори остидаги ёшлар фестивали ҳам шулар жумласидандир.

"Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати томонидан ўтказилаётган фестивалларда Юртбошимиз раҳнамолигида жисмонан соғлом, маънан етук, интеллектуал салоҳиятли авлодни камолга етказиш борасида амалга оширилаётган изчил ишлар юксак самаралар бера-

ётгани таъкидланмоқда. Давлатимиз раҳбарининг 2014 йил 6 февралдаги "Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишга қаратилган қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Қарори бу борадаги ишларни янги босқичда давом эттиришда муҳим омил бўлмоқда.

Ушбу фестиваллар ёшларни ижтимоий-сиёсий ва маънавий-маърифий ислохотлар, ҳаётимизда рўй бераётган демократик ўзгариш ва янгиланишлар билан яқиндан таништириш, уларда дахлдорлик туйғусини кучайтириш орқали "оммавий маданият" ва бошқа иллатлар таъсиридан асраш, навқирон авлодни Ватанга муҳаббат ва миллий қадриятларимизга ҳурмат рўҳида тарбиялашга қаратилаётир.

Фестиваль доирасида вилоятларнинг барча туман ва шаҳарларида, қишлоқ ва маҳаллаларида депутатлар, тадбиркорлар, ёш олимлар, кино ва театр актёрлари, шоир ва ёзувчилар, спортчилар иштирокида бир қатор лойиҳалар ҳам амалга оширилмоқда.

Ўз муҳбиримиз

Янги йўналишдаги дастлабки парвоз

Йўловчи ташиш самолётларини юк ташувчи ҳаво кемаларига қайта жиҳозлаш лойиҳаси асосида қайта жиҳозланган "Боинг-767-300ВС" авиалайнери. Навоий халқаро аэропортидан Навоий-Шанхай йўналиши бўйлаб юк ташви парвозини бошлади.

Юртбошимизнинг тегишли қарори асосида Ўзбекистон миллий авиапарки замонавий иккита ҳаво кемаси билан бойиди. Натижада дунёнинг турли мамлакатларига юк ташиш имконияти кенгайди.

Айни вақтда Навоий шаҳри аэропорти негизидан ташкил қилинган халқаро логистика маркази орқали турли давлатларга парвозлар амалга оширилмоқда. Жумладан, Ҳиндистон,

Хитой ҳамда Европа, Жануби-Шарқий Осиёга юклар ташилмоқда. Маълумотларга кўра, ушбу марказ фойдаланишга топширилганидан буён ўтган вақт мобайнида 200 минг тоннадан зиёд юк ташилган.

Давлатимиз раҳбарининг 2008 йил 31 декабрдаги "Навоий шаҳри аэропорти базасида халқаро интермодал логистика марказини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қаро-

ри асосида барпо этилган марказ Шарқ билан Ғарбни боғлайдиган ҳаво кўприги вазифасини ўтамоқда. Вилоятнинг Кармана тумани ҳудудидан ўтувчи М-37 магистрالى бўйида жойлашган марказ мамлакатимизни дунё

билан боғламоқда. Мазкур халқаро аҳамиятдаги йўл бўйида айнан "Навоий" эркин индустриал-иқтисодий зонасининг барпо этилгани бунда алоҳида аҳамият касб этмоқда.

Ҳафтада икки маротаба Навоий-Шанхай-Навоий йўналишида парвоз қиладиган авиалайнер 56 тоннадан ортиқ юкни ташиш қувватига эга. Шанхайга парвоз қилган ҳаво кемаси белгиланган манзилдан Навоийга юк олиб келади. Янги йўналиш бўйлаб парвоз қиладиган ҳаво лайнерлари энди Амстердам, Мумбай ҳамда Франкфурт шаҳарларига қатновларни амалга оширади.

Ҳаётда жиноятнинг турлари, содир этилиш сабаблари кўп. Амалдаги қонунчилигимизга кўра, ҳар қандай жиноий ҳатти-ҳаракат учун жоза муқаррар. Жиноятлар ичида шундайлари ҳам борки, уларни кечириб бўлмайди. Шулардан бири порахўрликлар. Порахўрлик жамият тараққийига тўсиқ, одамлардаги яратувчанлик ҳиссига путур етказди. Мазкур жиноят содир этилиши жараёнда ўзи билан яна бир жиноятни — фирибгарликни ҳам етаклаши амалиётда кўп бор ўз исботини топган.

Фирибгарнинг тузоғига илинди

Отабек КҮЛДОШЕВ,
Қарши шаҳар прокурори

Қарши шаҳридаги "Евроқурилиш" МЧЖ раиси вазифасида ишлаган Қувондиқ Рўзиев олий маълумотли бўлиб, ҳаётда оқ ва қоранинг фарқига борса-да, табиатидаги жиноятга мойилликини енгишга иродаси бўшлик қилди. У ўз нафси йўлида ҳатто таниш-билишларини ҳам аямади.

Қувондиқ Рўзиев қишлоқдоши Шухрат Рўзиевнинг вақтинча ишсиз юрганини, уйда тулпаб қўйган анчагина пули борлигини яхши биларди. Шунингдек, бу пуллари шунчаки олиб бўлмастлигини, бунинг учун бирор ҳийла топиш кераклигини ҳам яхши тушунарди. Шу сабабли Ш.Рўзиев билан бўлган дастлабки учрашувда вилоят насос станциялари бошқармаси бошлиғи лавозими бўш турганлигини, харажатдан қочмас, танишлари орқали шу лавозимга тайинланишига ёрдам бериб юборишини айтади. Сўзининг исботи сифатида "Ўзқишлоқхўжалик-машлизинг" АЛК вилоят филиали бошлиғи яқин таниши бўлишини кистириб ўтади.

Шу тариха Қ.Рўзиев 2012 йилнинг июнь ойи бошларида "Ўзқишлоқхўжалик-машлизинг" АЛК вилоят филиали бошлиғининг қабулхонасида Ш.Рўзиевнинг 10 минг АҚШ долларини қўлга киритади. Ш.Рўзиев катта миқдордаги пулни бергач, биров хавотирга тушади. Шундай бўлса-да, Қ.Рўзиев қишлоқдоши, бунинг устида ташкилот раҳбари эканлиги унинг кўнглига таскин беради.

13 июнь куни Қ.Рўзиев Ш.Рўзиевни Қарши шаҳридаги С.Раҳимов номли МФЙга чақириб, унга ваъда қилинган иш ҳал бўлаётганини, фақат яна биров "харажат" қилиш лозимлигини билдиради ва ундан яна 10 минг АҚШ долларини олишга муваффақ бўлади.

Аммо Қ.Рўзиев бу билан ҳам тинчмайди. Кўп ўтмай Ш.Рўзиевнинг 400 минг сўм пулини қўлга киритади. Бироз ўтиб эса "ишини битириш учун" пойтахтга кетаётган масъул одамга у ердагиларга ишни тезлатиш мақсадига ҳада бериб юборётганини баҳона қилиб, унинг яна 197 минг сўм пулини алдаб олади. Гарчи Ш.Рўзиев Қувондиқ Рўзиевнинг фирибгарига лаққа тушаётган бўлса-да, ўзи ҳам раҳбарлик лавозимини эгаллаш илминда пора бериш жиноятини содир этади. Қисқа вақтда фирибгарга жами 38 млн. 94 минг сўм миқдордаги пулни пора тариқасида қўшқўллаб тутқазганини билмай қолади.

Афсуски, Қувондиқ Рўзиев фирибгарлик йўлида фақат шулар билангина чекланиб қолмайди. Эндиликда у турли алдовлар билан талабаларнинг таълими учун шартнома пуллари қўлга киритишга бел боғлайди. Шу мақсадда 2013 йилда Қарши муҳандислик-иқтисодий институтининг бир гуруҳ талабаларига 15 фоиз устама эвзавига шартнома пуллари ўтказиб беришини ваъда қилиб, уларни чув туширади. Бу фирибгарликни амалга оширишда унга таниши Шерали Бобошарипов яқиндан ёрдам беради. Икковлон шартнома пулини тўламоқчи бўлиб юрган талабалар билан учрашиб, уларга гарг нақд пул беришса, 15 фоиз устама эвзавига аяқ тартибдаги тадбиркор Ш.Бобошариповнинг банкдаги ҳисоб рақамидан пул кўчириб беришни ваъда қилишади. Аслида улар бу тадбиркорнинг ҳисоб рақамидан сариқ чақа ҳам йўқлигини яхши билишарди. Шундай бўлса-да, талабаларга қалбаки тўлов топшириқномаларини тақдим этишади. Фирибгарнинг тузоғига илинган талабалар алданганликларини сезишган, бу ҳақда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга мурожаат этадилар. Натижда Қувондиқ Рўзиевнинг қилмишлари бирин-кетин фош бўла бошлади.

Жиноят ишлари бўйича Қарши шаҳар суди Қувондиқ Рўзиевга жиноий қилмиши учун 2 йил муддатга мансабдорлик ва моддий жавобгарлик лавозимларида ишлаш ҳуқуқидан маҳрум қилиш ва 5 йил-у 6 ой муддатга озодликдан маҳрум этиш жазосини тайинлади. Шунингдек, суд ундан пора предмети ҳисобланган 333 млн. 400 минг сўмини, Ш.Рўзиевдан эса 4 млн. 688 минг сўмини давлат фойдасига ундириш тўғрисида ҳукм чиқарди.

Беодоблик жиноятга етаклади

Мустақиллик йилларида мамлакатимизда қонун устуворлигини таъминлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ишончи ҳимоя қилиш мақсадида кенг қўллама ислохотлар амалга ошириб келинмоқда. Ана шу ислохотларни амалга оширишда давлат ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар тизимида суд департаменти ҳам муҳим институционал тузила сифатида ўзига хос ўрин эгаллайди.

Шу сабабли, уларнинг суд ва бошқа органлар ҳужжатларининг сўзсиз ихро этилишини таъминлашга қаратилган вазифаларини сўнг ўзи яшаб турган ҳовлига етиб келади. Хизмат вазифасини баҳаргаётган суд ижрочилари А.Абдуғафоров ва Ф.Пулотовлар билан салом-алиқ ҳам қилмасдан, улар томонидан мажбурий равишда ундирилган ва автомашинага оқланган мол-мулкни тортиб олишга ҳаракат қилади. Шунингдек, суд ижрочиларидан бирининг кўрағига, иккинчисининг эса ўнг қўлига оёғи билан тепиб, тан жароҳати етказилади.

Булар ҳам етмагандек, тош отиб, суд ижрочиларининг автомашинаси ойнасини синдиради

гайриконуний ҳаракатларни содир қилади. У ўтган йилнинг 17 июнь ҳуни синглизис Саодат Дўстбекованинг кўнгиригидан сўнг ўзи яшаб турган ҳовлига етиб келади. Хизмат вазифасини баҳаргаётган суд ижрочилари А.Абдуғафоров ва Ф.Пулотовлар билан салом-алиқ ҳам қилмасдан, улар томонидан мажбурий равишда ундирилган ва автомашинага оқланган мол-мулкни тортиб олишга ҳаракат қилади. Шунингдек, суд ижрочиларидан бирининг кўрағига, иккинчисининг эса ўнг қўлига оёғи билан тепиб, тан жароҳати етказилади.

Булар ҳам етмагандек, тош отиб, суд ижрочиларининг автомашинаси ойнасини синдиради

Жамшид САЛОХИДДИНОВ,
Зарбдор туман прокурори

ва уларни гувоҳ тариқасида воқеани кузатиб турган кўшиқлар олдидан уятли сўзлар билан ҳақорат қилиб, шаъни ва қадр-қимматини таҳқирлайди.

Албатта, беодоб ҳуқуқбозар Б.Дўстбековнинг бу ҳатти-ҳаракатларига қонунда белгиланган тартибда ҳуқуқий баҳо берилиб, унинг жавобгарлиги таъминланди. Шу ўринда ҳар қандай кишини ўйлантирадиган бир нарсани таъкидлаш лозим. Яъни азал-азалдан инсоннинг инсон сифатида улуғланиб келинаётганига, албатта, биринчи ўринда унинг гўзал ва намунали ҳулқ-атвори, одоб-ахлоқи сабаб бўлса, аксинча, беодоблиги-ю андшасизлиги уни уятга қўйиб, турли хил кўнгилсизликларга, анироғи, ҳуқуқбузарликларга етаклаши тайин. Бунга эса унутмаслигимиз лозим.

Масъулият унутилса...

Ҳабибулло ИСАКОВ,
Наманган вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи

Раҳбарлик — катта масъулият демак. Қай бир соҳада бўлмасин, бу вазифа эгасидан кучли билим, ҳалоолик, изланувчанлик, энг асосийси, қонунга итлоат этишини талаб этади. Акс ҳолда, фаолиятни қонунбузилиши ҳолатлари юз беради. Оқибатда раҳбарлик курсиси суянинг қора курсисига алмашишини мумкин.

Мингбулоқлик Абдурахим Қўқононинг ўши эллика яқинлашиб қолган. Эгаллаган соҳаси, яъни қишлоқ хўжалиғи техникалари бўйича олий маълумотли бўлмаса-да, етарлича тажрибага эга. Шунинг учун ҳам унга 2007 йилнинг сентябрь ойида Мингбулоқ туманидаги "Мададкор автосервис" ММТП раислиги вазифаси ишониб топширилди. Бироқ А.Қўқонов бу ишончини оқламади. Масъул мансабдор шахс бўлгани ҳолда ММТП балансидан бўлган 9 млн. 90 минг сўмлик эҳтиёт қисмларни ўзлаштириш ва растрата қилиш йўли билан талон-торож қилди.

Маълумки, тегишли қонун ҳужжатлари талабларига мувофиқ, халқ хўжалиғи объектларида кредиторлик қарзлари ўз муддатига тўланиши лозим. Аммо А.Қўқонов ушбу талабларни бузган ҳолда 34 млн. 758 минг сўмлик кредиторлик қарзларнинг тўлов мuddатини ўтказиб юбради. Бундан ташқари, ММТП ишчи-ходимларининг жами 9 млн. 630 минг сўм иш ҳақларини ўз вақтида тўламай, мuddати ўтган қарздорлик вужудга келишига сабабчи бўлади.

Мингбулоқ тумани "Довдук" қишлоқ фуқаролар йиғинида яшовчи Абдураҳул Дадажонов ҳам ўз вазифасига совуққонлик билан қарашда ҳамкасби А.Қўқоновдан "қолишмас экан". У 2012 йилнинг апрель ойида Мингбулоқ туманидаги "Новий автотехсервис" ММТПга раис этиб тайинланган эди. Аммо ўтган йиллар давомида у ўз "салохияти" билан машина-трактор паркинги ривожлантириш ўрнига қарз гирдобига тушириб қўйди.

А.Дадажонов 2013 йилнинг 1 декабрь ҳолатига қадар ММТПнинг 44 млн. 163 минг сўм дебиторлик қарзлари мuddатини ўтказиб юборгани етмаганидек, ишчи-ходимларнинг жами 27 млн. 338 минг сўм иш ҳақларини ўз вақтида тўламайди. Қолаверса, парк туман электр таъминоти корхонасидан фойдаланилган электр энергиясидан 9 млн. сўмдан ортиқ қарз бўлган. Раис эса бу қарздорликни тўлаш чораларини кўрмаган.

Натижа шу бўлдики, суд ҳар икки раҳбарни ҳам айбдор деб топди ва уларга қонуний жазо тайинлади.

Сохта ҳужжат ортидаги ўйин

Зуфар ЮДАШЕВ,
СВОЖДЛҚК департаментининг Тошкент вилоят бошқармаси бўлим тафтишчиси

Мамлакатимизда тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлаш, уларнинг эркин фаолият юртишлари учун кенг қамровли чора-тадбирлар амалга оширишга. Бундай имкониятлардан самарали фойдаланишни улдасидан чиққан ишбилармонларнинг сафи йил сайин кенгайиб борапти. Афсуски, яратилган имкониятлар, берилган имтиёзлардан фарз мақсадларда фойдаланишга, ноқонуний йўллар билан мўмай пул топишга уринаётган ва охири-оқибат суянинг қора курсисидан жой топаётган кимсалар ҳам учраб турибди.

Беодоблик Алижон Бердибоев ҳам юртимизда бизнесга яратилган қўлайликлардан фойдаланиб, "Rebort-Abal" хусусий корхонаси ташкил этади ва унга ўзи раҳбарлик қилган ҳолда, фаолиятини бошлайди. Унинг корхонаси турли хил эҳтиёт қисмлар ва қурилиш моллари билан улгуржи савдонидан амалга оширар эди. Биноийдек ишини ривожлантириб бораётган бу шахс биргина ноқонуний ишга қўл урди-ю, бизнесда қоқилди. Оқибатда унинг қилмишини қўриб чиққан жиноят ишлари бўйича Беодоб шаҳар судининг ҳукмига кўра, А.Бердибоев бир йил мuddатга моддий ва мансабдорлик лавозимида ишлаш ҳуқуқидан маҳрум қилинди. Бу ҳукмининг бир қисми, ҳолос.

А.Бердибоев "Бекободйўлсанот" ишлаб чиқариш корхонасининг темир йўл цехи бошлиғи С.Раҳмонбердиевнинг таклифини ўйламай қабул қилади. Таклиф ортида эса мўмай пул билан ёнма-ён жиноий ҳаракат ҳам турарди. Пул дарагини эшитган корхона раҳбарининг кўзи ноқонуний ишга келганда аста юмилди. Хуллас, темир йўл цехидаги эҳтиёт қисмлар С.Раҳмонбердиев томонидан нақд пулга сотиб юборилади. Бироқ, темир йўл вагонларига тегишли эҳтиёт қисмларнинг қаердан олинганлиги ҳақидаги ҳужжат мавжуд бўлмаса, сотиб олган шахс уни олиб кета олмаслигини айтади. Ушбу жараёнда А.Бердибоев ёрдам қилини чўзади. У ноқонуний сотиб юборилган эҳтиёт қисмларга корхонаси номидан сохта ҳужжатлар қилиб беради. Натижда эса 13 млн. 420 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар талон-торож қилиниб, уларни сотишдан тушган пуллар ўзаро бўлиб олинади.

Қинғир иш тезда ошкор бўлди. Суд бу икки кимсаннинг қилмишига яраша жазо тайинлаб, ҳукм чиқарди.

Мурожаатлар доимий эътиборда

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 35-моддасида: "Хар бир шахс бевосита ўзи ва бошқалар билан биргаликда ваколатли давлат органларига, муассасаларига ёки халқ вакиллари-га ариза, таклиф ва шикоятлар билан мурожаат қилиш ҳуқуқига эга. Аризалар, таклифлар ва шикоятлар қонунда белгиланган тартибда ва муалла-ларда кўриб чиқиши шарт", деб белгиланган. Айни шу норма асосида қабул қилинган бир қатор қонун ва меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар мамла-катимиз фуқароларининг мурожаат қилишга бўлган конституциявий ҳуқуқларини кафолатлайди.

Бу борадаги қонунлар ижросини таъминлаш прокуратура органлари фаолиятининг асосий йўналишларидан бири ҳисобланади. Туман прокуратураси томонидан қонунчиликда кўрсатилган талаблардан келиб чиқиб, фуқаролар ва юридик шахсларнинг мурожаатларига асосан уларнинг қонуний манфаатларини ҳимоя қилишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқ ва манфа-атларини ҳимоя қилиш ҳамда уларнинг фаолият юритишига тўсиқ бўлаётган муаммоларни зудлик билан ҳал этиш, ноқонуний текширишларга бар-ҳам бериш мақсадида ташкил этилган "Ишонч теле-фони" мунтазам равишда ишлаб турибди. Жум-ладан, "Дилнура Алп" масъулияти чекланган жа-миаия томонидан Термиз туманининг 2015 йилги ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурига киритилган насли қорамолчилик фаолиятини ташкил этишга доир юзага келган муаммо бўйича мурожаати атрофлича ўрганиб чиқилди. Тадбир-корлик субъектига кўрсатилган амалий ёрдам ав-зажи жамяятга насли қорамоллар ва озуқа олиш учун банкдан 350 миллион сўм кредит маблағи аж-ратилишига эришилди. Шу аснода яқин кунларда "Дилнура Алп" МЧЖнинг насли қорамолчилик фа-олияти тўлиқ йўлга қўйилади.

Ҳудди шундай, туман прокуратураси томони-дан "Сурхон Сервис Бинокор" МЧЖ раҳбари С.Олтибоевнинг "Трансйўқурилиш" ДУК компа-ниясидан бажарилган ишлар учун 147,4 минг сўм қарзни ундириб беришда амалий ёрдам сўраб

Самад ҲАСАНОВ,
Термиз туман прокурори

қилган мурожаати ўрганилиб, ҳўжалик ишлари бўйича вилоят судига даъво аризаси киритилди ва тадбиркорнинг мурожаати қаноатлантирилди.

Тумандаги "Пахтаобод" қишлоқ фуқаролар йи-гинида яшовчи М.Намозова туман ҳокимлиги ҳузу-ридаги тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш инспекциясидан рўйхатдан ўтишда ҳамда тадбиркорлик билан шуғулланиш учун банкдан имтиёзли кредит ажратилишида ама-лий ёрдам беришни сўраб мурожаат қилди. Маз-кур масала ўрганиб чиқилгач, унинг яқка тартиб-даги тадбиркор сифатида рўйхатдан ўтказилиши ҳамда унга кредит маблағлари ажратиб берили-ши таъминланди.

Бундан ташқари, мурожаатлардан бирини ўр-ганиш жараёнида Учқизил телекоммуникация бо-ғламаси ҳамда "Сувоқова" ишлаб чиқариш корхо-насида тадбиркорлик субъектларининг муҳандис-лик-коммуникация тармоқларига улашиш учун техник шартларни расмийлаштириш ва ҳулосалар беришда қонун талаблари бузилганлиги маълум бўлди.

Хусусан, Учқизил телекоммуникация боғла-маси техник назорат устаси М.Ўгановнинг "Жайхун Сурхон" фермер ҳўжалигига тўй маросимларини ўтказиш маркази, ошхона, савдо ва майшият хиз-мат кўрсатиш нуқталарини ўз ичига олган бино-ни қуриш учун техник шарт бериш ҳақидаги та-лабномаси туман архитектура ва қурилиш бош-қармасида 2015 йил 9 январда рўйхатга олинган. Аммо мурожаатнинг белгиланган муддатда кўриб чиқиши таъминланмаган. Мазкур масалада тад-биркорга зарур ёрдам кўрсатилди.

Бир сўз билан айтганда, фуқаролар ҳамда юри-дик шахсларнинг мурожаатларини ўрганиш ва уларда кўтарилган масалаларни қонуний ҳал этиш юзасидан тегишли қора-тадбирлар изчил йўлга қўйилган. Зотан, ушбу йўналишдаги вазифалар ижроси фуқаролик жамяияти шаклланишида му-ҳим аҳамият касб этади.

Самарқанд вилоят ҳокимлигида тадбиркорлар ва кичик бизнес вакиллари, шу жумладан, фаолияти тўхтатиш ва тугатилган ҳўжалик юритувчи субъ-ектлар, шунингдек, тадбиркорлик истагида бўлган фуқаролар иштирокида йиғилиш ўтказилди. Унда халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларининг депу-татлари, туман ва шаҳар ҳокимлари, ҳуқуқни муҳо-фаза қилувчи органлар, тижорат банклари хизмат кўрсатувчи ташкилотлар раҳбарлари ҳамда олмайвий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Кун тартибида тадбиркорлик масаласи

Жамшид АҲМЕДОВ,
Самарқанд вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи

Йиғилишда вилоят прокурори Баходир Дехо-нов маъруза қилиб, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни янада ривожлантириш мақ-садида бу соҳага тўлиқ эркинлик бериш, тадбиркорлик субъектларининг фаолиятига тўсиқлик қилинган ҳолат-ларда вилоят прокуратураси органлари томонидан ўт-казилган таҳлил ва текширишлар натижалари хусусида тўхталиб ўтди.

Жорий йилнинг 1 апрель ҳолатига кўра, вилоятда жами 49 минг 900 дан ортиқ тадбиркорлик субъект-лари рўйхатдан ўтган, шундан 28,6 мингтасини фер-мер ҳўжаликлари, 15,5 мингтасини кичик бизнес субъектлари ва 245 тасини хорижий инвестиция иш-тирокидаги корхоналар ташкил этади.

Таҳлиллар ва ўтказилган текширишларга кўра, қабул қилинган ноқонуний қарорлар прокурорларнинг про-тестларига асосан бекор қилиниб, 17 нафар мансаб-дор шахс интизомий, 11 нафар шахс маъмурий жа-вобгарликка тортилди. Натижада бир нечта тадбир-корнинг бузилган ҳуқуқлари тикланди.

Ачинарлиси, баъзи ҳудудларда тадбиркорларнинг мурожаатларига бепарқ муносабатда бўлиш каби қонунбузилишлар ҳамон учраб турибди.

Вилоят прокуратураси органлари томонидан жой-ларда ўтказилаётган учрашувларда тадбиркорлар то-монидан кўтарилган турли муаммолар бартаф қили-ниб, уларнинг бузилган ҳуқуқлари тикланмоқда.

Йиғилиш якунида тадбиркорлик субъектлари томо-нидан ўртага ташланган саволларга мутасадди идора-лар вакиллари томонидан жавоблар берилди.

Тадбиркорлар қонун ҳимоясида

Айни вақтда келиб мамлакатимизда бозор иқтисодиётининг асоси бўлган хусусий мулк устуворлигини мустаҳкамлайдиган мукамил қонунчилик базаси шакллантирилиб, мамлакат иқти-соидиётини барқарор юксалтириш, янги иш ўринлари яратиш ва аҳоли даромадини оширишнинг муҳим омил бўлган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни жадал ривожлантириш бўй-ча қулай ишбилармонлик муҳити ҳамда ишончли ҳуқуқий кафо-латлар яратилди.

Кичик бизнес ва хусу-сий тадбиркорликнинг изчил ривожланиб бо-ришини таъминлаш орқали жамяиятимизнинг ижтимоий-сийсий таянчи ва пойдевори бўлган ўрта сифининг шаклла-нишига ва унинг тобора мус-таҳкам бўлиб боришига эриш-моқдамиз. Шу боис кичик биз-нес ва хусусий тадбиркорлик бугунги кунда юртимизни та-раққиёт йўлидан фаол ҳара-катлантирадиган кучга айла-ниб бормоқда.

Ўтган даврда тадбиркорлик муҳитини янада кенгайтириш юзасидан Президентининг ташаббуслари билан "Тадбир-корлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида"-ги Қонун ва бир қатор Фар-мон ва Қарорлар қабул қили-ниши натижасида тадбиркор-лик фаолиятига асосис эра-лашувларнинг камайиши, янги иш ўринларининг яратилиши ва пировард натижада аҳоли турмуш даражасининг кескин ошиши кузатилади.

Шунга қарамастан шахсий манфаатини устун қўядиган айрим мансабдор шахслар то-

ватлаш борасида тижорат банкларининг ўрни бекиёс. Молия муассасаларидан аж-ратилаётган имтиёзли кредит-лар тадбиркорларнинг фаоли-ятларини кенгайтиришда ва замонавий технологиялар асо-сида янги корхоналарнинг вуж-удга келишида муҳим омил бўлмоқда.

Маълумки, бизнесдаги иш-лаб чиқариш, хизмат кўрсатиш ёки савдо тармоғи фаолияти бўладими, бевосита банклар билан боғлиқ. Бироқ, бундан ўз манфаати йўлида фойдала-наётган банк ходимларининг учраётгани ачинарлидир.

Дониш Ҳазратов Зарбдор ту-манидаги банклардан бири-нинг филиалида ҳуқуқшунос бўлиб ишларди. У тумандаги фермер ҳўжаликларидан би-рининг номига 30 миллион сўмлик кредитни расмийлаш-тириб, уни дастлаб бир қор-хонага, ундан кейин эса ўзи-нинг жиғни М.Йўлчиёвнинг ҳисоб рақамига ўтказиб, фер-мер ҳўжалигига қора моллар етказиб беришга ҳақида турли сохта ҳужжатларни рас-мийлаштиради. Сўнгра жиғининг ҳисоб рақамига 30 миллион сўмини турли ҳўжалик юритувчи субъектларга ўт-казиб, маблағларни талон-то-роҳ қилади.

Д.Ҳазратовнинг сохта ҳужжат-лар тайёрлаб, маблағларни ўзлаштириш билан боғлиқ ҳат-ти-ҳаракатлари СВОЖДЛҚК департаментининг Жиззах вил-

оят бошқармаси томонидан олиб борилган текширишлар-да фош этилди. Суд унинг қил-мишига яраша жаза тайинлаб, ҳукм чиқарди.

Тадбиркорларимиз томони-дан аҳолига кўрсатилаётган транспорт хизматларини ях-шилаш ва сервис бозорида яхлит тизимни шакллантириш борасида ҳам кенг қўламли чора-тадбирлар амалга оши-рилмоқда.

Вилоятларимиз шаҳар ва туманларида доимий равишда замонавий автобус, микроав-тобус ва йўналишли таксилар қатновининг йўлга қўйилганли-ги кўрсатилаётган хизматлар сифати ошишига замин ярат-ноқда. Тадбиркорларимизнинг истиқболли лойиҳаларини ҳа-ётга татбиқ этиши натижаси-да янги қатнов йўналишлари ташкил қилинмоқда.

Лекин ноқонуний йўллар билан фаолият юритаётган кимсаларнинг орамизда учраб туриши киши кўнглини хижил қилади. Жумладан, "Ўзавто-дарётранс" агентлиги Бўхоро вилоят бўлимида содир этил-ган мана шундай ноқонуний ҳаракатта департамент ходим-лари томонидан чек қўйилди. "Ўзавтодарётранс" агент-лигининг Бўхоро вилоят бўли-ми ходими Зафар Очиллов хизмат мавқеидан фойдаланиб қолмоқчи бўлди. У тамагирик йўли билан "Ширин-Мерон" масъулияти чекланган жамя-ият таъсисчиси Б.Хусанов

Шамсиддин СОҲИБНАЗАРОВ,
Бош прокуратура ҳузуридаги СВОЖДЛҚК департаментининг Шахсий тарҳиб бўйича инспекция бошлиғи

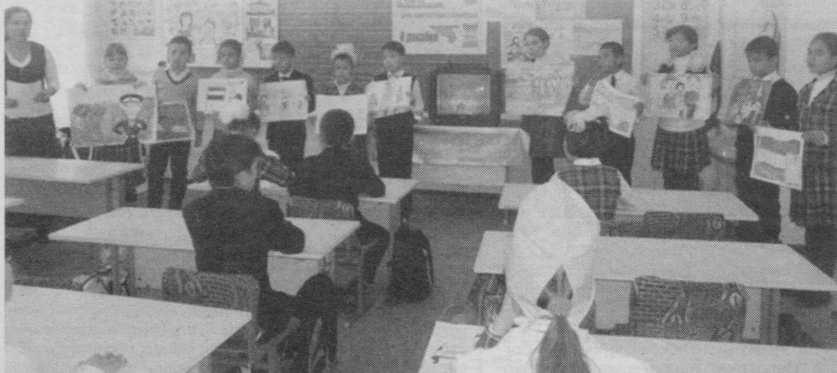
ҳамда раҳбари И.Раҳманов-лардан янги йўналишни очиб бериш авазига 3 минг АҚШ долларини пора тариқасида олганлиги маълум бўлди. 3.Очиллов судир этган жиғоя-ти учун суд ҳукми билан жа-зога тортилди.

Инсон ўз нафсини жилов-лай олмасдан унга эрк берса, разолат ботқоғига ботиши та-йин. Нафс балосига гирифторм бўлган бу кимсалар албатта қонун олдида жавоб беришди.

Тадбиркорлик азал-азалдан иқтисодий тараққиётнинг усту-ни, ижтимоий барқарорлик-нинг муҳим суянчиги бўлиб келган. Ҳар қандай фаолият-да тадбиркор бўлиш халқимиз-да улуг фазилатлардан санал-ган. Шунинг учун ҳам тадбир-кор кишилар хаммиса эл ардо-ғида бўлиб келган.

Шундай экан, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувват-лаш, ривожлантириш, уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, эркин фаолият юрти-ши йўлидаги тўсиқларни бар-таф қилиш ва қонун устувор-лигини таъминлаш ишлаб чи-қаришнинг барқарор ўсишига, аҳоли фаровонлигини янада оширишга хизмат қилади.

Илмли ёшлар — келажагимиз бунёдкорлари

Республикамизда юксак маънавиятли, мустақил ва эркин фикрлайдиган, замонавий илм-фан ютуқларини пухта ўзлаштирган, ҳар томонлама соғлом ва баркамол авлодни вояга етказиш мақсадида кенг қўламли ишлар олиб борилмоқда.

Давлатимиз раҳбарининг 2014 йил 6 февралдаги қарори билан «Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатини амалга оширишга қаратилган кўшимча чора-тадбирлар Дастури»нинг тасдиқланиши бу борада амалга оширилаётган ислохотларнинг мантикий давоми бўлди.

1997 йилда қабул қилинган Кадрлар тайёрлаш миллий дастури асосида ўтган йиллар мобайнида таълим тизимини тубдан янгилаш ва ислоҳ этиш бўйича миқёси ва қўламлиги кўра улкан ишлар амалга оширилди. Мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган мактабларнинг деярли барчаси янгитдан қурилди, капитал реконструкция қилинди ва замонавий ўқув-лаборатория асбоб-ускуналари билан таъминланди. Ўқув жараёнини сифат ва методик жиҳатдан бутунлай янгилаш бўйича зарур чора-тадбирлар амалга оширилди, янги касб-хунар коллежлари ва академик лицейлар барпо этилди.

Касб-хунар коллежларидаги замонавий ўқув-лаборатория, компьютер ва ишлаб чиқариш асбоб-ускуналари ўқувчилар учун умумий фанлар бўйича нафақат тўлиқ билимлар ҳажмини эгаллаш, айни пайтда чет мамлакатлардаги тенгдошлари билан фаол мулоқот қилиш, бугунги дунёда рўй бераётган барча воқеа-ҳодисалар, янгилик ва ўзгаришлардан атрофлича хабардор бўлиш, жаҳондаги улкан интеллектуал бойлиқни эгаллашнинг энг муҳим шартини ҳисобланган хорижий тилларни ҳам чуқур ўрганишларига катта аҳамият берилмоқда.

Таълим жараёнини ислоҳ этиш ва меҳнат бозорини талаб қилинадиган юқори малакали кадрлар тайёрлашда олий ўқув юртилари муҳим ўрин эгалламоқда. Ўзбекистонда Вестминстер университети,

Сингапур менежментни ривожлантириш институти, Турин политехника университети, Россия нефть ва газ университети, Москва давлат университети, Россия иқтисодиёт университети каби халқаро обрў-эътибор ва чуқур тарихий илмларга эга бўлган Европа ва Осиёнинг етакчи олий ўқув юртиларининг филиаллари ташкил этилди ва муваффақиятли фаолият кўрсатмоқда. Ушбу олий ўқув юртиларида машинасозлик, нефть-газ иши, ахборот технологиялари, иқтисодиёт ва бизнес бошқаруви, молиявий менежмент, тижорат ҳуқуқи каби меҳнат бозорини талаб юқори бўлган мутахассисликлар бўйича бакалавр ва магистрлар тайёрланмоқда.

Кадрлар тайёрлаш миллий дастурини амалга оширишда ёшларни спорт билан шуғулланишга жалб этиш муҳим ўрин эгаллайди. Бунда бюджет, хомийлик ва хайрия маблағлари ҳисобидан молиялаштириладиган Ўзбекистон Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси фаолияти муҳим рол ўйнамоқда. Ўтган йиллар мобайнида жамғарма маблағлари ҳисобидан 1700 дан ортиқ энг замонавий, барча ёшлар фойдаланиши мумкин бўлган болалар спорт объектлари қурилди. Бугунги кунда мамлакатимиздаги ҳар бир мактаб, коллеж ва лицейда очик спорт майдончалари қаторида замонавий спорт анжумлари билан жиҳозланган ёпиқ спорт заллари ва сузиш ҳавзалари, маҳаллаларда футбол майдончалари қуриш давом эттирилмоқда.

Юртимизда уч босқичдан иборат, ҳар йили ўтказиладиган, мактаб ўқувчилари учун "Умид ниҳоллари", касб-хунар коллежи ва академик лицей ўқувчилари учун "Баркамол авлод", олий ўқув юртилари талабалари учун "Универсиада"ни ўз ичига олган яхлит спорт мусобақалари тизими шаклланган. Бундай тизим юз минглаб фарзандларимизни, йигит ва қизларни оммавий равишда жисмоний соғломлаштириш ва спорт ҳаракатига жалб этиш имконини беришмоқда. Ўз натижалари билан

Ватан ифтихорига айланаётган спортчиларимиз шаънига дунёнинг турли бурчларида давлатимиз мадҳияси янграмоқда, байрогимиз баланд кўтарилмоқда.

Вилоятимиз ёшлари ҳам биригина ўтган йилда жаҳон, Осиё ва республика миқёсидаги турли спорт мусобақаларида 571 та, шундан 204 та олтин медалга сазовор бўлишди. Тошкент шаҳрида ўтказилган оғир атлетика бўйича Афросиё кубогига вилоятимиз спортчилари Комила Абдуллаева ва Элёр Кенжаев голиб чиқишган бўлса, Жанубий Кореянинг Инчон шаҳрида бўлиб ўтган сўнги Осиё ўйинларида дзюдочи курашчиларимиз Дилшод Чориев, Мирзохид Фармонов ҳамда карате устаси Шахбоз Ахатов фахрли 2-3 ўринларини эгаллашди.

Келажагимиз давомчилари бўлган ёшларимиз халқаро фан олимпиадаларида ҳам муносиб иштирок этишмоқда. Китоб туманидаги 1-сонли лицейнинг 8-синф ўқувчиси Юлдуз Нейматова математика фанидан Республика босқичида голиб бўлиб, Жанубий Кореянинг Тэжон шаҳрида ўтказилган халқаро олимпиадада муносиб эътирофга эга бўлди.

Ўтган йил Самарқанд шаҳрида ўтказилган "Ўрта асрлар шарқ ақломалари ва мутафаккирларнинг тарихий мероси, унинг замонавий цивилизация ривожидagi роли ва аҳамияти" мавзусидаги халқаро анжумандаги Юртбошимизнинг маърузаси нуфузли халқаро ташкилот ва тузилмалар, илмий тадқиқот марказлари, университети ва олий таълим муассасалари раҳбарлари ва вакиллари, таниқли олим ва

Баҳром ТОШТЕМИРОВ,
Қашқадарё вилоят
прокуратураси бўлим бошлиғи

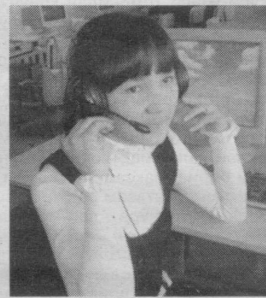
мутахассисларда катта таассурот қолдирди. Давлатимиз раҳбарининг тарихий асосланган маърузасида Шарқда ўрта асрларда яшаб ижод қилган буюк аллома ва мутафаккирларнинг илмий меросини чуқур муҳокама қилиш ва англаш, унинг замонавий цивилизациядаги тугган ўрни ва ролига баҳо берилган.

Албатта, бугунги авлод буюк аجدодларининг муносиб ворислари сифатида мамлакатимизни демократлаштириш ва либераллаштириш, уни янгилаш ва равақат топтиришнинг ҳал қилувчи, ҳаракатлантирувчи кучига айланиб бормоқда.

Коллежларни тамомлаган ўқувчилар ўрта тоифадаги мутахассис дипломини олиб, иқтисодиётнинг турли соҳаларига ишга жойлашиши ёки таълимнинг кейинги босқичини давом эттириши учун давлатимизда барча шарт-шароитлар яратиб берилган. Бу йил вилоятимизда 144 та касб-хунар коллежларини 46543 нафар ўқувчилар тамомлашди. Коллеж битирувчиларининг бандлигини таъминлаш мақсадида вилоят ҳудудидаги корхона ва ташкилотлар билан 18 мингдан ортиқ шартномалар имзоланиши режалаштирилмоқда. Шунингдек, тадбиркорлик фаолияти билан шу-

Тошкентда Ўрта махсус, касб-хунар таълими маркази ҳузуридаги ахборот-методик таъминлаш хизмати фаолиятига бағишланган тақдирот бўлиб ўтди. Унда сўзга чиққанлар Юртбошимиз раҳнамолигида таълим соҳасида амалга оширилган ислохотлар, баркамол авлодни тарбиялаш йўлида қилинган кенг қўламли ишлар ҳақида тўхталиб ўтилди.

Тизим ривожини йўлида

Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2014 йил 14 апрелдаги "Ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасаларини ахборот-методик таъминлаш хизмати фаолиятини ташкил этиш тўғрисида"ги Қарори асосида ўрта махсус, касб-хунар таълими тизимининг меъёрий-ҳуқуқий базисини янада такомиллаштириш, ўқув-услубий жиҳатдан тўлиқ таъминлаш, етук педагог кадрлар базисини шакллантириш ва уларнинг маҳоратини ошириш, таълим-тарбия мазмунини янада ривожлантириш борасида изчил ишлар амалга оширилмоқда.

Тадбирда таъкидланишича, ўрта махсус, касб-хунар таълимида мавжуд ахборот-методик таъминлаш тизимининг илҳомий салоҳиятини сақлаб қолтириш асосида ушбу тизимни ислоҳ қилиш ва ривожлантириш учун ҳуқуқий, илмий-услубий, молиявий шароитлар яратилди. Маълумотларга кўра, Ахборот-методик таъминлаш хизмати илмий-методик кенгаши ҳамда 25 йўналиш бўйича ўқув-методик бирлашма фаолияти йўлга қўйилган. Таълим муассасаларида методик хизматнинг меъёрий асослари ишлаб чиқилиб, шу асосда методик кенгашлар ва фан кафедралари ташкил этилган.

Таълим муассасаларида ўқитишнинг электрон ресурсларига бўлган талабни қондириш мақсадида www.metod.uz интернет ресурси ишга туширилди. Ушбу хизмат ўқувчиларга ўқув адабиётлари, педагоглар учун ўқув-режа, дастурлар, меъёрий ҳужжатлар ва методик таъвиялар билан интерактив тарзда танишиш имкониятини яратди.

Анжуманда ахборот-методик таъминлаш хизматининг истиқболдаги вазифаларини хусусан да атрофлича сўз юритилди.

Ўз мухбиримиз

Муносабатлар ривожининг ҳуқуқий асослари

Дунёнинг турли минтақаларида давлатларнинг пайло бўлиши билан уларнинг ўзаро муносабатларини тартибга солувчи халқаро ҳуқуқ нормалари вужудга келган. Қадимги даврда халқаро ҳуқуқ Бобил ва Мисрда, Хитой ва Ҳиндистонда, Марказий Осиёда, қадимги Греция ва Римда тараққий этган. Бу минтақаларда ўзига хос халқаро ҳуқуқий институтлар ривожланган. Рим ҳуқуқшунослари қадимги халқаро ҳуқуқ, яъни "халқлар ҳуқуқи"га катта ҳисса қўшганлар. Рим ҳуқуқшуноси Улпиан "халқлар ҳуқуқидан барча халқлар фойдаланади ва у табиий ҳуқуқдир", деган эди.

Қадимги дунё халқаро ҳуқуқининг ўзига хосликлари куйидагилардан иборат бўлган:

биринчидан, халқаро ҳуқуқ жуда содда бўлиб, ягона тизимга эга бўлмаган ва минтақавий хусусият касб этган, чунки у турли жўрғоғий минтақалар доирасида ривожланган; иккинчидан, халқаро ҳуқуқ асосан одат ҳуқуқи нормаларидан иборат бўлиб, диний хусусият касб этган;

учинчидан, қадимги дунёда замонавий халқаро ҳуқуқнинг анъанавий институтлари ва соҳалари пайдо бўлган ҳамда улар ҳозирга қадар ўз ахамиятини йўқотмаган. Булар қаторига уруш олиб боришнинг қонуни ва одатларининг адолатли бўлиши, урушда жабр кўрганларни ғимоя қилиш, шартномаларга риоя қилиш, чет элликларга нисбатан меҳмондўст муносабатда бўлиш, аждобийларни ғимоя қилиш, хорижий давлатлар элчиларини ҳақорат қилмаслик, чет элликлар билан никоҳ тузмаслик каби институтлар кирди.

Ўрта асрларда халқаро ҳуқуқ ўз тараққийининг навбатдаги босқичига кўтарилди. Ўрта асрлар халқаро ҳуқуқининг ўзига хос жиҳатлари мавжуд эди.

Халқаро ҳуқуқ давлатлар амалиётида давлатларро муносабатларни тартибга солувчи юридик восита сифатида ўрта асрлар охиригача келибгина эътироф этилди. Тарихий шарт-шароит тақозоси ўлароқ, дунё миқёсида халқаро ҳуқуқ юзага келиши учун қулай имконият ва етарли замин тайёрланган энг асосий минтақа Европа бўлган.

Халқаро ҳуқуқнинг тикланиш жараёни бир қадар оғир кечган. Аксарият ҳолларда халқаро нормаларнинг ҳуқуқий мазмун-моҳияти расман эътироф этилса-да, амалда тан олинмаган, ҳурмат қилинмаган.

XIX аср башариятга цивилизация ва маданиятни тўхфача этган дейдилар. Халқаро ҳуқуқ ана шу цивилизация ва маданиятга бевосита тааллуқли унсурдир. XIX асрнинг иккинчи ярмига келиб, илк бора кўп томонлама шартномалар тузиш зарурати юзага келди. Халқаро транспорт ва алоқа воситалари фаолиятини ҳуқуқий тартибга солиш муаммоси қатъий ечимини кутарди. 1856 йилда Париж декларациясига мувофиқ, савдо кемаларининг уруш даврида ҳаракатланиш режими белгиланди. Савдо кемаларининг халқаро дарёллар, яъни Европадаги Рейн, Дунай, Эльба, Америкадаги Миссисипи ва Мукаддас Лаврентий, Африкадаги Конго ва Нигер дарёлари бўйлаб эркин ҳаракатланиш режими шаклланди.

1874 йилда Бутунжаҳон почта иттифоқини таъсис этиш тўғрисидаги актнинг имзоланиши унга аъзо давлатлар ҳудудидан хат ва жўнатмаларни эркин транзит қилиш тартиби ўрнатилишига асос бўлди. 1875 йилда эса Телеграф иттифоқи тўғрисидаги Конвенция қабул қилиниб, 1890 йили Темир йўл бўйича кўп томонлама конвенция имзоланди. Чунки халқаро иқтисодий алоқаларнинг ривожини ушбу соҳада ҳуқуқий тартибга солишни фаоллаштиришни тақозо этганди.

Ҳуқуқий тартибга солиш халқаро муносабатларни тартибга солишнинг муқтақил тури сифатида жуда секин ривожланиб борди. Аксарият ҳолларда у тартибга солишнинг бошқа (сиёсий, диний, ахлоқий) турлари билан бирлашиб кетган. Шунга қарамай, бу соҳадаги силжишлар сезиларли бўлган. Халқаро ҳуқуқ каттагина ҳажмдаги халқаро муносабатларнинг зарур тартибга солувчисига айланган.

Халқаро муносабатларни бошқариш механизмига туб ўзгаришлар киритишни талаб қилувчи кенг миқёсдаги жамоатчилик ҳаракатлари юзага келган. Улар 1919 йилда Биринчи жаҳон урушининг голиб давлатлари Миллатлар Лигасини тузиш ва унинг Статутини тасдиқлаш юзасидан қарор қабул қилишда муайян ўрин тутганлар. Шу тарихда давлатлар ўртасида тинчлик ва ҳамкорлиқни таъминлашга қаратилган дастлабки умумий сиёсий ташкилот таъсис этилди.

Статутда "адолат ҳукмрончилигини ўрнатиш ва бирлашган халқларнинг ўзаро муносабатлари бўйича шартномаларда юзланган барча мажбуриятларга виждонан амал қилиш" вазифини қўйилган. Мустамлака халқлар ва мамлакатлар халқаро ҳуқуқ таъсири доирасидан ташқарида эди. Статутга мувофиқ, 1922 йили биринчи доимий халқаро суд — Халқаро оид судловнинг доимий палатаси таъсис этилди.

Миллатлар Лигаси Статутининг асосий камчиликларидан бири у ҳатто жаҳон урушидан сўнг ҳам халқаро муносабатларда куч қўллашни қонундан ташқари қўймаган. Статут мустамлакачилик сиёсатини амалда қонунийлаштирган.

1928 йилда Миллий сиёсат куроли сифатида урушдан воз кечиш тўғрисидаги Париж пакти (Бриан-Келлог пакти) имзоланиши ҳозирги замон халқаро ҳуқуқи томон қўйилган муҳим қадам бўлди. Мазкур ҳужжатга кўра, урушга фақат байналмилал сиёсат куроли сифатида, яъни давлатларнинг умумий манфаатлари учунгина йўл қўйилган, барча келишмовчиликларни тартибга солиш эса фақат тинч воситалар билан амалга оширилмоғи даркор бўлган.

1945 йилнинг июнида Сан-Францискода Бирлашган Миллатлар Конференцияси ҳозирги замон халқаро ҳуқуқига асос қўйилган қабул қилди.

Ижтимоий жиҳатдан БМТ Устави умуминсоний манфаатларни ҳамда давлатларнинг ҳамжиҳатликдаги саясий-ҳаракатлари билан тинчлик ва фаровонлиқни таъминлаш мумкинлигига ишончини ўзида муржабасан этган. Сиёсий жиҳатдан ҳамкорлик принциплари халқаро ҳуқуқнинг негизига айланган. Устав классик халқаро ҳуқуққа хос бўлган мустамлакачилик сиёсатини қонунийлаштиришга барҳам берди. БМТ Устави замонавий халқаро ҳуқуққа хос умумий мақсадлар ва принципларни белгилаб берди. Буларнинг барчаси халқаро ҳуқуқда янги институт — императив нормаларнинг пайдо бўлиши учун муайян даражада хизмат қилди. Халқаро ҳуқуқнинг императив нормалари шундай нормаларки, улар халқаро ҳамжамият томонидан яратилари ва давлатлар, ҳатто ўзаро келишув бўйича ҳам бундай нормалардан чекина олмайди.

Давлатнинг ташқи сиёсий фаолияти ижтимоий фаолиятнинг ўзига хос мазмун касб этувчи шаклларида бириндир. У давлатнинг муайян оғирлари билан давлат сиёсий манфаатларини рўёбга чиқариш бўйича, авваламбор, халқаро муносабатларнинг турли соҳаларида ҳукмронлигини қўлга киритиш, сақлаб туриш ва ундан фойдаланиш бўйича шунга вакил қилинган шахс ўртасидаги саясий-ҳаракатлар муҳимлигини ўзида намоён этади.

Айни чоғда, халқаро ҳуқуқ нормалари ва принциплари, дипломатия фаолияти жараёнида шаклланган экан, давлатларнинг барча асосий гуруҳлари учун мақбул бўлган муро-са кўринишида кўзга ташланган. Шу боис, улар аслида ҳам синфий мазмун касб этмайдилар. Давлатнинг ўз ташқи сиёсатини халқаро ҳуқуқда йўл қўйиладиган махсус тadbирлар, усуллар ва услублар ёрдамида амалга ошириши назарияда дипломатия, деб аталади.

Тор маънода олганда, дипломатия халқаро музокаралар юритиш санъатидир. Дипломатия доираси ва шакли халқаро ҳуқуқда белгиланади. Шу билан бирга, дипломатия халқаро ҳуқуқ нормаларини яратиш ва жорий этиш воситаси ҳам ҳисобланади. Ташқи сиёсат, дипломатия ва халқаро ҳуқуқнинг халқаро муносабатлар тизимидаги узвий бирлиги ҳамда ўзаро боғлиқлиги ҳудди ана шунда намоён бўлади.

Одатда дипломатия доимий дипломатия ваколтонхоналари амалиёти билан боғлиқ ва бундай доимий (ёки ҳеч бўлмаганда, мунтазам) ваколтонхона давлатларга БМТ ва бошқа йирик ҳукуматларро ташкилотларга ўз аъзолигини моддийлаштириши учун зарур. Бундан ташқари, махсус миссиялар (ёки ad hoc дипломатияси) ҳамда давлатларнинг конференцияларида ad hoc (яъни муайян муносабат билан) вакиллари мавжуд бўлади.

Дипломатия алоқаларини тартибга солувчи халқаро ҳуқуқ нормалари давлатларнинг узок йиллик амалиёти натижасида шўлаб чиқилган ва нафақат ушбу амалиётнинг ўзи билан, балки миллий ҳуқуқнинг қонунчилик ҳужжатлари ва суд қарорлари билан ҳам тасдиқини топади. Ушбу соҳага оид ҳуқуқ эндиликда маълум даражада Дипломатик алоқалар тўғрисидаги Вена Конвенцияси (1961 йил) билан кодификацияланган. Ушбу конвенция ўзининг қоидаларида "тўғридан-тўғри кўзда тутилмаган" масалаларни тартибга солидиган халқаро одат ҳуқуқи нормаларини четлаб ўтади ва табиийки давлатлар у ёки бу қоидадан шартномавий тартибда ёхуд ҳулқ-атворга асосланган сукутли битим йўли билан ўзгартириш борасида эркиндир.

Ташқи алоқалар бўйича давлат органларининг мақоми ва функцияларига тааллуқли (бошқача қилиб айтганда, давлатларро расмий муносабатларни ўрнатиш ва амалга ошириш тартибини меъёрга солиб турувчи) халқаро ҳуқуқ нормалари тизими халқаро ҳуқуқ амалиётида дипломатия ҳуқуқи, деб аталади.

Дипломатия ҳуқуқи нормаларига қуйидагилар кирди: биринчидан, дипломатия ваколтонхоналари амалиёти ва уларнинг фаолияти билан боғлиқ ҳолда юзага келадиган давлатларро муносабатларнинг тартибга солувчи нормалар;

иккинчидан, бир давлат томонидан бошқача махсус миссиялар, шу жумладан, у ёки бу ташқи сиёсий масалани ҳал этиш учун делегация ёхуд вакил йўллаш билан боғлиқ ҳолда юзага келадиган муносабатларни тартибга солувчи нормалар;

учинчидан, давлатларнинг халқаро ташкилотларга вакиллик қилиши ҳамда у ёки бу давлат ҳудудида халқаро ташкилотларнинг фаолият юрити-

Давлатжон ИМИНОВ,
Бош прокуратура бошқарма
АМИБ катта терговчиси

ши билан боғлиқ ҳолда юзага келадиган муносабатларни тартибга солувчи нормалар, шу жумладан, халқаро ташкилотлар, халқаро доирадаги мансабдор шахслар ва хизматчилар имтиёзлари ҳамда имунитетига доир нормалар;

тўртинчидан, кейинги йилларда дипломатия ҳуқуқига консуллик ҳуқуқини киритиш бўйича ҳаракатлар борлигини, бу бир пайтнинг ўзида дипломатия ва консуллик хизматларининг ташқи ишлар маҳкамаси доирасида бирлаштирилганлиги ҳолати билан изоҳланади.

Халқаро ташкилотлар, уларнинг мансабдор шахслари ва хизматчилари имунитетига ҳамда имтиёзларига доир масалалар, қоидага кўра, муайян халқаро ташкилот аъзолари ёхуд халқаро ташкилот ва у ҳудудида ўз фаолиятини амалга ошираётган тегишли давлат ўртасида тузиладиган махсус шартномаларда тартибга солинади.

Иккинчи жаҳон урушидан сўнг дипломатик ва консуллик ҳуқуқининг прогрессив тараққиёти ва кодификацияси мақсадида бир қатор халқаро конвенциялар тузилди. Улар жумласига, 1946 йилдаги "БМТнинг имтиёз ва имунитетлари тўғрисида"ги Конвенцияси, 1947 йилдаги "БМТнинг ихтисослаштирилган муассасаларининг имтиёз ва имунитетлари тўғрисида"ги Конвенцияси кирди.

Бундан ташқари, дипломатик муносабатлар ва имунитетлар масалалари бўйича Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг 1961 йил 18 апрелда Вена шаҳрида ўтказилган конференциясида "Дипломатик алоқалар тўғрисида"ги Вена Конвенцияси қабул қилинган ва ушбу конвенция 1964 йилда кучга кирган. Ушбу халқаро ҳуқуқий ҳужжат 53-моддадан иборат бўлиб, давлатлар ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатиш тартибига, дипломатик ваколтонхоналар раҳбарлари ва ходимларининг дипломатик мақомларига, уларга ва оила аъзоларига бериладиган имтиёз ва дахлсизликларга, улар вазифа олган мамлакатларга келиши ва қайтишига, қабул қилувчи мамлакат ҳудудида ўзларини қай шаклда тутишларига оид қоидалардан иборат.

Шунингдек, 1963 йил 24 апрелда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти халқаро ҳуқуқ ҳаёياتининг лойиҳасини қўриб чиқиш учун 92 давлат вакиллари иштирокида ўтказилган Вена конференциясида "Консуллик алоқалар тўғрисида"ги Вена Конвенцияси қабул қилинган ва 1967 йилда кучга кирган. Мазкур конвенция халқаро муомалада иштирок қилувчи барча давлатлар ўртасидаги консуллик алоқаларини тартибга солиб туради.

Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 165-моддасида товламачилик учун жиноий жавобгарлик назарда тутилган.

Қарз ортидаги товламачилик

Шерзод ҚУРБАНОВ,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг Яшнобод туман бўлими катта инспектори

Мазкур жиноятни содир этган шахслар жиноий қилмишнинг олдиндан режалаштириб, жабрланувчини ўз мулкни беришга мажбур этадиган шариоат солиб қўйган ҳолда мақсадларига эришадилар.

Бунга мисол қилиб ҳамшахримиз фуқаро Назира Мўминовани (исм-фамилиялар ўзгартирилган) келтиришимиз мумкин. У таниши Сабина Рустамовага унинг сўровига биноан 16 минг 500 АҚШ доллари миқдорига фоиз тўлаш шarti билан қарз беради. С.Рустамова эса мазкур маблағни таниши Гўзал Фарҳодовага фоиз тўлаш шarti билан бериб юборади. Бу орада Г.Фарҳодова С.Рустамова орқали 10 минг 500 АҚШ доллари Н.Мўминовани қайтариб беради.

Орадан бироз вақт ўтиб, Г.Фарҳодова қолган қарз ва унинг фоизларини тўлашда қийинчиликка учрайди. Бундан фойдаланиб қолишни кўзлаган Н.Мўминова ундан асосий қарзини фоизлари билан бирга, "Спарк" автоматшасини 3 минг 800 АҚШ доллари зарарига сотганлигини вақ қилиб, буни ҳам қўшиб тўлашни талаб қилади. Гарчи, Г.Фарҳодова келишилган маблағни тўлаётган бўлса-да, Н.Мўминова 12 минг 350 АҚШ доллари миқдорига қарз эканлиги ҳақида тилхат ёздириб олади.

Вақти келиб Г.Фарҳодова Н.Мўминовани асосий қарзи ҳисобланган 6 минг АҚШ долларини қайтариб бериб, бошқа пул бермаслигини айтади. Бундан жаҳли чиққан Н.Мўминова товламачилик қилиб, қизи билан биргаликда Г.Фарҳодовани шахсий ҳаётига аралашиб, маҳалла, яқинлари олдида бориб, унга боғлиқ бўлган баъзи маълумотларни ошкор этиш билан қўрқитиб, сўралган маблағни беришни талаб қилади.

Қариндош-уруғлари олдида уятга қолишдан чўчиган Г.Фарҳодова Н.Мўминова ва унинг қизига 5 минг 550 АҚШ доллари беришга мажбур бўлади.

Бу билан ҳам қаноатланмаган Н.Мўминова эса қизи билан Г.Фарҳодовани яна юқоридаги йўл билан қўрқитиб орқали 2500 АҚШ доллари "чув" туширмоқчи бўлади.

Нима қилишни билмай қолган Г.Фарҳодова мазкур ҳолатларга барҳам беришни сўраб, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга мурожаат қилишга мажбур бўлди.

Унинг мурожаати асосида ўтказилган тезкор тадбирда она-бола Г.Фарҳодовадан товламачилик йўли билан 2500 АҚШ долларини олган вақтда ушланди.

Суд ҳукми билан Н.Мўминова ва унинг қизи қилмишларига яраша жазога тортилди.

Биз бугун техника асрида яшаймиз. Фан ва технологиялар шунчалик даражада тез ривожланиб бормоқдаки, кечагина яратилган кашфиёт бугунги соҳада тарихий буюмга айланиб қолаётгандай гўё. Бутун дунёни ўргинчак тўридай ўраб олган Интернет тармоғи эса инсониятга жуда катта имкониятларни тўхфа этди.

Хозирги вақтда кундалик ҳаётда кўпчилик интернет, глобал компьютер тармоғи тушувчанлари билан тўқнашади. Интернетнинг пайдо бўлиши билан ис-талган ахборотни замон ва маконга боғлиқ бўлмаган ҳолда олиш имконияти яратилди. Фақат бундан тўғри ва мақсадли фойдаланишга бўлгани. Бироқ айрим кимсалар интернетни текин даромад

Ўзганинг ҳақи буюрмайди

Нодир МҲМИНОВ,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг Бухоро шаҳар бўлими бошлиғи

Раҳбар биринчи навбатда ишни тўғри ташкил қилиб, корхона манфаатини ўйлайдиган малакали кадрларни атрофига жипслаштира олиши лозим. Қолаверса, у жамоасининг ишончини суниетемол қилмасоғина, обрў топади. Ана шу оддий ҳақиқатни Когон туман ветеренария бўлими бошлиғи лавозимида ишлаб келган Насим Шарипов англаб етмаганлиги уни жиноят кўчасига етаклади.

Дастлаб Н.Шарипов кўл остида хизмат қилаётган ишчиларнинг ҳақиға хиёнат қилади. Ташкилот ходимларининг 1 млн. 400 минг сўмлик рағбатлантириш пулларини ўз фойдасига ўзлаштириб олган Н.Шарипов бу билан чекланиб қолмайди. 2013 йил май ойида бўлим ходимларини рағбатлантириш тўғрисида яна бир буйруқ чиқариб, кўрсатилган миқдордан ортиқча тўловлар тўлинишига имкон яратади. Натижанда 2 млн. 780 минг сўмлик маблағ мақсадсиз сарфланади.

Бу ҳам етмаганидек, Н.Шарипов лавозимидан фарзали мақсад йўлида фойдаланади. Фуқаро З.Тоҳировани ишга қабул қилиш эвазига унинг турмуш ўртоғидан тамағирлик йўли билан 250 минг сўм пулни пора тариқасида олаётган вақтда қўлга олинди.

Қонун билан ҳисоблашмай иш кўрган бу кимса Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг тегишли моддалари билан айбли деб топилди. Жиноят ишлари бўйича Бухоро вилоят судининг ҳукмига кўра, Н.Шариповга 6 йил муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси тайинланди.

Ишончни поймол қилганди...

Худуддаги бир неча нафар фуқаролардан СВОЖЖДЛҚК департаментининг Фузор туман бўлимига Халқ банкининг туман филиали ҳисобчиси Б.Хидировнинг ноқонуний хатти-ҳаракатлари юзасидан шикоят аризаалари келиб тушди. Уларни ўргиниш жараёнида ҳақиқатан ҳам Б.Хидиров мансабининг суниетемол қилиб, ўзгаларнинг маблағини бир неча бор талон-торож қилганлиги аниқланди.

Бугунги кунда ахборот технологияларидан барча соҳаларда, шунингдек, банк соҳасида ҳам кенг фойдаланилмоқда. Хусусан, компьютер ёрдамида пул кўчириш каби ишлар осонгина ҳал этилади. Банк соҳасида ишлаб, бу жараёнларни яқин билган Б.Хидиров бундан ва лавозимидан ўз манфаати йўлида фойдаланиб қолишни кўзлайди. Содда қилиб айтганда, у чўнтакдан бу чўнтакка "ими-жимиди", муайян миқдорда пул ўтказиб турса, бас. Бундан анча-мунча фойда кўриши мумкин. Пулнинг ҳақиқий эгаси ўз ҳисоб рақамидан қанча пул камаётганлигини сезиб ўтирибдими? Сезиб қолган тақдирда ҳам бошқа ҳисоб рақамидан камомад ўрнини тўлдириб қўяди.Тамом-вассалом, олам гўлистон. Б.Хидиров 2013 йилнинг 8 янва-

рида компьютер техникаси воситаларидан фойдаланган ҳолда туманда фаолият юритаётган "Глобал-Базис" хусусий фирмасининг ҳисоб рақамидан 4 млн. сўм маблағни ҳеч қандай шартнома ва тўлов топшириқномасиз "Файз Барака Нур" хусусий фирмасининг ҳисоб рақамига ўтказиб, ўзганинг мол-мулкни талон-торож қилади. Қаллоб банк ходими ёпиқлик қозон ёпиқлигига қолишини, яъни ўзининг қинғир иши фош бўлмаслигини кўзлаб "Глобал-Базис" хусусий фирмаси раҳбарларини тинчлантириш мақсадида мазкур фирма ҳисоб рақамига 4 млн. сўм пул қайтарилганлиги тўғрисида тўлов топшириқномаси ва банк айланма ҳужжатларига қалбаки маълумотларни киритади. Текширишларда Б.Хидиров фақат

Мурод БЕРДИЕВ,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг Қашқадарё вилоят бошқармаси бўлим бошлиғи

ушбу қинғир иш билангина чекланиб қолмаганлиги маълум бўлди. У туманда фаолият юритаётган "Эхомед" тиббий хусусий фирмаси ҳисоб рақамидан 23 млн. 300 минг сўмини, "Достон Рустам Муродович" фирмасининг ҳисоб рақамидан 30 млн. 750 минг сўмини, хусусий тадбиркор Фарҳод Фуломовнинг ҳисоб рақамидан 7 млн. сўмини, хуллас, хўжалик юритувчи субъектларнинг жами 65 млн. 50 минг сўм пул маблағларини ҳеч қандай шартнома ва тўлов топшириқномаларисиз ҳамда маблағ эгаларининг розилигисиз тумандаги бошқа субъектларнинг ҳисоб рақамига ўтказиб, ўзгаларнинг жуда кўп миқдордаги мулкни растрата йўли билан талон-торож қилган экан.

Ушбу қилмишлари учун Б.Хидировга нисбатан жиноят иши қўзғатилиб, суд ҳукмига кўра унга тегишли жазо тайинланди.

Антиқа «бизнес»

манбаига айлантириб олишмоқда.

Кўшни мамлакатда ишлаб қайтганидан сўнг осонгина бойиб кетиш орузида юрган Анвар Маҳмудов(исм-фамилиялар ўзгартирилган) антиқа бизнесини ўйлаб топди. Интернет тармоғидан фойдаланган ҳолда ноқонуний халқаро телефон алоқалари тизимини ташкил этишни режалаштирди. "Бизнес ҳамкорлар" тезда топила қолди. Интернет тармоғи орқали Россия Федерациясининг Ростов шаҳрида ва Қозоғистон Республикасининг Олмаота шаҳрида яшовчи Иван ҳамда Жена исмли шахслар билан танишиб, Voip телефон тизими орқали ноқонуний даромад орттириш

Саидқабар АБДУКОДИРОВ,
СВОЖЖДЛҚК департаментининг Учтепа туман бўлими бошлиғи ўринбосари

борасида "келишув"га эришган Азиз режанинг иккинчи босқичига ўтди. Унга ўз "бизнеси"ни йўлга қўйиши учун махсус технологиялар зарур эди.

А.Маҳмудов Олмаота шаҳридаги масъулият чекланган жамиятларидан бирида ишлаб юрган кезлари сотиб олган интернет қурилмаларига ишончли жой топиш мақсадида таниши Расул Авазовнинг олдига қора тортиб келади. Танишининг ишончини суниетемол қилиб, асл мақсадини

ошкор қилмаган ҳолда Р.Авазов вақтинчалик яшаб келаётган хонадоннинг бир хонасини ҳар ойда 600 минг сўмдан тўлашга келишиб, ижарага олади. Сўнг махсус рухсатномасиз интернет орқали ноқонуний халқаро телефон алоқалари тизимини ташкил этади.

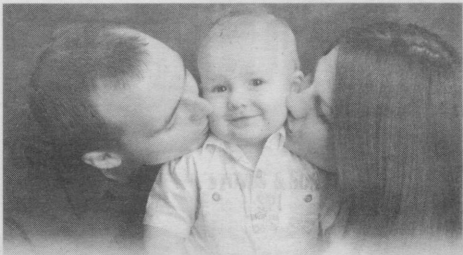
Шундан сўнг келишув бўйича Иван ва Жена томонидан ташкил этилган халқаро телефон алоқалари тизими имкониятларидан фойдаланади. Россия Федерацияси ва Қозоғистон Республикасидаги фуқаролар А.Маҳмудовнинг алоқа тизимидан фойдаланган ҳолда Ўзбекистон Республикаси билан халқаро телефон алоқаларини амалга ошириш "имконияти"га эга бўлишади.

Мазкур фаолият зумда ўз "мева"сини бера бошлади. У икки йиллик фаолияти да-

вомида 20 000 АҚШ доллари ишлаб олади. Хорижий валюталарни қонунга хилоф равишда пойтахт бозорларида сотиб юбориб, пулларни ўз эҳтиёжлари учун сарфлади.

Ҳеч бир жиноят жазосиз қолмайди. А.Маҳмудовнинг ноқонуний хатти-ҳаракатларига нисбатан қонуний chorлар кўрилди. Жиноят ишлари бўйича Учтепа туман суди томонидан айбланувчига тегишли жазо тайинланди.

Оила – муқаддас даргоҳ

Жамият ривожлангани сари инсонларнинг онгу тафаккури ҳам ўзгариб боради. Бирон масаллага бундан ўн йил олдин ижобий нуқтаи назар билан ёндашишга бўлса, ўн йилдан кейин ушбу фикр инкор қилиниши ҳам мумкин. Бироқ "Оила — муқаддас даргоҳ" деган тунунча асрлар давомида ўзгаришсиз келаётган қадрият саналади.

Кейинги йилларда айрим ёшларнинг енгил-елпи мушоҳада юритиши, масъулиятсизлиги оқибатида жамиятнинг асосий бўғини саналмиш оилага дарз кетиш ҳолатларининг кўпайётганлиги ачинарлидир. "Эрим нобоб экан", "Хотиним ота-онамининг ҳурматини жойига қўймади", "Бир-биримизга тўғри келмадик", деган баҳоналар билан ажрашиб кетаётган ёшлар тақдирни бугун нафақат ота-оналарни, балки кенг жамоатчиликни ҳам таъшишга солмоқда.

Ҳозирги кунда аксарият хонадонлардаги телевизорларда юздан зиёд каналлар мавжуд. Уларда намойиш қилинаётган оила мавзуси талқин қилинган хорижий фильм ёки кўрсатувларда эса оилага, фарзандларга бутунлай ўзгача ёндашушни кўраемиз. Қолаверса, интернет ва бошқа омвий ахборот воситаларида биридан ажрашиб, иккинчиси билан яшаб кетаётган ёки мустақил яшашни маъқул кўрувчи кишилар ҳаёти кўз-кўз қилинмоқда. Бу эса ўзининг мустақил фикрига, қатъий дунёқарашига эга бўлмаган айрим кишиларнинг уларга кўр-кўрона эргашшига, оила ҳақидаги шарқона қарашлар ўрнига фарбга хос ёндашувлар пайдо бўлишига сабаб бўлмоқда. Бошқачароқ ифодалаганда, бундай тоифа одамлар ўзлари сезмаган ҳолда "омвий маданият" исканжасига тушиб қолмоқдалар.

Айрим ёши катталарнинг сўзларига қараганда, улар бир-бирларини кўрмаган, танимаган бўлсалар-да, турмуш кургандан кейин умрларининг охирига қадар ахил яшаган. "Оиласидан ажрашган" дегани аёллар учун мисоли тамга саналган ва бу нафақат унинг ўзига, балки ота-онаси, ака-укалари ва бошқа яқин қариндошларининг ҳам обрўсига салбий таъсир кўрсатган. Ўрни келганда қайд этиш лозимки, оила бузилиши эр-хотиннинг ажрали-

ши билан тамом бўлмайди. Аксарият можаролар айнан шундан кейин бошланади. Эр-хотин ўртасида мол-мулк бўлиши, фарзандларнинг кимда қолиши, улар билан учрашиб туриш, алимент ундириш каби масалалар судларда кўрилаётган энг кўп ишлар бўлиб қолмоқда.

Суд департаментининг Хоразм вилояти ҳудудий бошқармаси тизимида 2015 йилнинг 1-чорак ақсуни бўйича алимент ундиришга оид 3700дан ортик ижро ҳужжати мавжуд. Алимент тўловчилар қонунда белгиланган муддатларда моддий ёрдамга муҳтож бўлган вояга етмаган шахсни моддий таъминлашдан бўйин товлаганилиги, яъни уни моддий жиҳатдан таъминлаш учун суднинг ҳал қилув қарорига биноан ундирилиши лозим бўлган маблағни жами бўлиб, уч ойдан ортик муддат мобайнида тўламаганлиги учун уларга нисбатан Ўзбекистон Республикаси ЖКнинг 122-моддаси тегишли бандлари билан жиноят ишлари кўзғатилган.

Масалан, урганчлик Улугбек Атажонов 2013 йил 25 октябрдан 2014 йилнинг 1 сентябрга қадар уч нафар вояга етмаган фарзанди учун алимент тўлашдан қасддан бўйин товлаб келган. Аслида-ку, у ўз жигарлигига тўлаши лозим бўлган маблағ оталик мажбуриятининг ўндан биридан ҳам иборат эмас. Бундан ташқари, турмуш ўртосидан ажрашганлиги уни оталик масъулияти ёки мажбуриятдан халос қилмайди. Шундай экан, ҳар қандай вазиятда ҳам фарзандларидан меҳрини аямаслиги, уларнинг моддий таъминотини ўз зиммасига олиши лозим-ку! Улугбек эса нафақат меҳрини, балки тарбияси-ю маблағини ҳам фарзандларидан дариг тўтиб келган.

Урганчлик Ж.Машарипов ҳам уч фарзанди билан оиласидан ажрашган. Суд буйруғига биноан 2007 йил 24 апрелдан буён фарзандлари вояга етгунга

Усманбек РОЗИМОВ,
Хоразм вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи

қадар ойлик иш ҳақи ва бошқа даромадларининг яри миқдоридан алимент ундирилиши белгиланган. Ж.Машарипов бўлса турли баҳоналар билан 2013 йил 1 июлдан 2014 йил 1 сентябрга қадар алимент пулларини тўламаган.

Вилоят прокуратураси томонидан ҳар иккала ҳолат юзасидан жиноят ишлари кўзғатилиб, суд томонидан айбдорларга қонунда тегишли жазо тайинланди. Шу ўринда таъкидлаш жоизки, прокуратурага келиб тўшаётган муносабатлар қўриб чиқилганда, асосан алимент тўловчи оталар ўз фарзандларининг моддий таъминотиغا панжа орасидан қараб, қандай бўлмасин алимент тўламаслик чораларини ўйлаб топишга тўғри бўлмади. Айримлари алимент тўлашдан қасддан бўйин товласа, бошқалари ойлик иш ҳақи ва бошқа даромадини камайтириб кўрсатиш орқали тўланадиган алимент миқдорини камайтиришга ҳаракат қилмоқда. Ваҳоланки, қонунчилигимизда буларнинг барчаси ҳуқуқий тартибга солинган.

Ўзбекистон Республикаси Оила кодексининг 99-моддасида, агар вояга етмаган болаларига таъминот бериш ҳақида ота-она ўртасида келишув бўлмаса, уларнинг таъминоти учун алимент суд томонидан ота-онанинг ҳар ойдаги иш ҳақи ва бошқа даромадининг бир бола учун — тўртдан бир қисми, икки бола учун — учдан бир қисми, уч ва ўндан ортик бола учун — ярми миқдоридан ундирилиши, ҳар бир бола учун ундириладиган алимент миқдори белгиланган энг кам иш ҳақининг учдан бир қисмидан кам бўлмаслиги кераклиги белгиланган.

Айрим ҳолатларда эса алимент тўловчи ҳеч қачонда ишламаётганлигини

рўқач қилиб, алимент тўлашдан бўйин товларди. Бундай ҳолатда Оила кодексининг 140-моддаси 2-қисмига мувофиқ, агар алимент тўлаши шарт бўлган шахш шу даврда ишламаган бўлса ёки унинг иш ҳақи ва (ёки) даромадини тасдиқловчи ҳужжатлар тақдим қилинмаган бўлса, алимент қарзи ундирилаётган вақтда алимент Ўзбекистон Республикасидаги ўртача ойлик иш ҳақи миқдори бўйича ҳисоблаб чиқилади. Агар қарзни бундай белгиланган тарафлардан бирининг манфаатларига жиддий путур етказса, манфаатларига путур етказилган тараф судга муурожаат қилишга ҳақлидир. Суд тарафларнинг моддий ва оилавий аҳолини ва бошқа эътиборга лойиқ ҳолатларни инобатга олиб, қарзининг пул бўлган тўланадиган қатъий суммасини белгилаши мумкин.

Алимент тўловчи айрим қарздорлар алимент тўламаслигининг ҳуқуқий оқибатларини тушуниб етмаганликлари уларнинг жиний жавобгарликка тортилишига сабаб бўлмоқда. Оила кодексининг 116-моддасига асосан вояга етмаган болаларига алимент тўлаш ҳақидаги суднинг ҳал қилув қарорини бажаришдан бўйин товланган шахслар ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилиниши ёки жиний жавобгарликка тортилиши мумкин.

Юқорида айтганимиздек, бизни, жамиятни таъшишлантираётган нарса фақат алимент тўлаш ёки тўламасликда эмас. Вазифа оила бузилишининг ҳамда фарзандлар етим бўлишининг олдини олишидир. Бундай кўнгилсизликнинг олдини олиш учун ота-оналар фарзандлари оила кураётганда, оиланинг муқаддас кўрган эканлигини, уни асраш, қадрлаш лозимлигини қайта-қайта уқтиришлари, ёшлар тўйдан олдин бир-бирини яхши таниб олишлари, турмуш қийинчиликларини бирга тортишга, шодлик ва қайғуни бирга баҳам кўришга астойдил рози бўлишларини шарт.

"Қушининг ҳам уяси бузилмасин", дейди халқимиз. Биз ҳам оилаларимизда тотувлик ҳукмиронлик қилишини, уларнинг соҳиблари бахтли турмуш кечириб, қўша қарилларини, ҳеч бир фарзанд етимлик кўз ёшини тўқмаслиги тарафдоримиз.

Ўзбекистон Республикаси мустақилликка эришгач, жаҳон ҳамжамиятининг тенг ҳуқуқли субъектига айланди. Бу ўз навбатида интеграциялашув жараёнини таъминлашдек муҳим вазифаларни рўёбга чиқари.

Яратилаётган кулай иқтисодий-ижтимоий шароитлар натижасида мамлакатда чет эл фуқаролари сонининг тобора ордиб бориши Ўзбекистон ҳудудидан чет эл фуқароларининг ҳуқуқий мақоми, улар фаолиятининг қонуний тартибга солиниши ҳамда улар томонидан ёки иштирокида содир қилинган жиноят ишларини юритишга оид янги қонунийлик базаси шаклланди. Уларни янада тақомиллаштириш борасида тинимсиз изланишлар олиб борилмоқда.

Бунда албатта, ривожланган хориж давлатлари тажрибасини ўрганиш доимо кизиқ уйғотиб келмоқда. Хорижий мамлакатларнинг тажрибаси шунини кўрсатадики, хорижий давлатлар фуқаролари томонидан содир этилган жиноятлар юзасидан жиноят ишларини юритиш чоғида ҳал қилиниши лозим бўлган бир неча умумий хусусиятлар мавжуд бўлиб, улар қуйидагилардир:

— жиноят қонуни қайси ҳолларда чет эл фуқароларига нисбатан қўлланилиши мумкинлиги;
— ушбу чет фуқаросининг ҳуқуқий мақоми ва унга тегишли бўлган имтиёзлар (им-

мунитет масаласи);
— ушбу чет эл фуқаросининг жиноят содир қилган давлат ҳудудидан қонуний истиқомат қилаётганлиги.
Юқорида қайд этилган хусусиятлар барча хорижий давлатлар учун умумий бўлиб, у ёки бу даражада миллий қонунчиликда ўз ақсини топган ва ушбу тоифадаги жиноят ишларини тергов қилишда ўз таъсирини кўрсатади.

Россия Федерацияси Жиноят-процессуал кодексининг 3-моддасида дипломатик имунитетга эга бўлган шахсларга нисбатан процессуал ҳаракатлар фақат Ташқи ишлар вазирлиги орқали амалга оширилиши белгиланган. Лекин дипломатик имунитетга эга бўлган шахсларни тергов қилиш, уларнинг буюм ва иморатларига нисбатан процессуал-тергов ҳаракатларини амалга оширишнинг махсус қондалари фақатгина Россия томонидан имзоланган халқаро ҳужжатлар ва икки томонлама консуллик келишувларида ўз ақсини топган. Масалан, Польша ва Болгария билан имзоланган Консуллик келишувларининг 15-моддасида тинув, олиб қўйиш ва бошқа айрим тергов ҳаракатларига доир қондалар мустаҳкамланган.

Худди шундай муносабатни Германия Федератив Республикаси қонунчилигида ҳам кўришимиз мумкин. ГФР Жиноят-процессуал кодексининг 11-моддасида дипломатик имунитетга эга бўлган шахслар томонидан содир қилинган жиноятлар 1961 йил 18 апрелда қабул қилинган "Дипломатик муносабатлар тўғрисида" ги ва 1961 йил 24 апрелдаги "Консуллик муносабатлар тўғрисида" ги Вена Конвенциялари нормалари билан тартибга солиниши кўрсатилган.

Шу билан бирга, ушбу кодекснинг 114б-моддасига мувофиқ, чет эл фуқаролари жиноят содир қилишда гумон қилинаётган ёки айбланаётган бўлса, бу ҳақда тегишли консуллик муассасасини огоҳлатириши талаб қилиш ҳуқуқи ва у ерга хабар юбориши талаб қилиш мумкинлигини тушунтириш зарурати мустаҳкамланган.

Шунингдек, ГФР ЖКП чет эл элементи билан мураккабланган жиноятни таъқиб қилиш қондаларини ҳам ўзида мужассамлаштирган. 153с-моддасига кўра, прокурор жиноят ЖКП доирасидан ташқарида содир қилинганда, ГФР ҳудудидан жойлашган бошқа мамлакат байроғи остидаги кема ёки ҳаво кemasида содир

қилинган жиноятлар ҳамда кўп эпизодли қилмишлар юзасидан бошқа мамлакат ҳудудидан жиноят иши қўрилаётган ва ГФР ҳудудидан содир этилган жиноят иккинчи даражада аҳамият касб этса, жиний таъқиқдан воз кечиши белгиланган.

Бу борада Жанубий Корея амалиёти ҳам ўзига хос хусусиятларига эга. Корея Республикасининг Жиноят кодексида Корея ҳудудидан жиноят содир қилган чет эл фуқаролари нисбатан миллий қонунчилик тўғрисида тўғри қўлланилиши белгиланган. Ушбу кодекснинг 4-моддасига мувофиқ, чет эл фуқаролари Корея Республикаси байроғи остида ҳаракатланаётган кема ёки ҳаво кemasида жиноят содир қиладиган бўлса, уни жавобгарликка тортиш учун Корея миллий қонунчилиги қўлланилади. Жиноят кодексининг 5-моддасида белгиланишича, жиноят чет эл фуқароси томонидан бошқа мамлакат ҳудудидан Корея давлатига қарши кўзголон кўтариш, агрессия ва адоват кўзғатиш, миллий байроққа нисбатан жиноят, валюта, муҳр ва давлат ҳужжатларини қалбақлаштириш кабилар содир этилганда ҳам, чет эл фуқароси Корея миллий қонунчили-

Хорижий тажриба

Дилшод ФАЙЗИЕВ,
Бош прокуратуранинг ОўК тингловчиси

ги бўйича тегишли тартибда жавобгарликка тортилиши мумкин. Шунингдек, Корея Республикаси миллий қонунчилигига мувофиқ, чет эл фуқаролари бошқа мамлакат ҳудудидан Корея давлати ва халқига қарши жиноятлар содир қилганда ҳам Корея миллий қонунчилиги билан тегишли тартибда жиний жавобгарликка тортилиши мумкинлиги кўрсатилган.

Мамлакатимизнинг бу борадаги қонунийлик тизими халқаро ҳуқуқ нормаларига тўла мос келади, деб айта оламиз. Юртимизда ўтган давр мобайнида суд-ҳуқуқ соҳасида олиб борилган ислохотлар натижасида жиноятларни тергов қилиш, жиноят содир қилишда айбланаётган шахсларга нисбатан суднинг одилона ҳукмини чиқариш борасида инсон ҳуқуқ ва эркинликлари ҳимоясини, жамиятда қонун устуворлигини таъминлашга қаратилган, жаҳон тажрибасида ўрнатилган бундай қонунийлик тизими яратилди. Булар ўз самарасини бераётганини амалиётнинг ўзи кўрсатиб турибди.

Ишончини поймол қилган фирибгар

Лафз халқимиз қонига азалдан сингил келган энг олий туйғулардан бири бўлиб, у инсонларда одамийлик, ҳалоллик каби хислатлар билан намоён бўлади. Агар одамнинг қалби ушбу хислатлардан йироқ бўлса, мазкур шахс нафақат халқ орасида, балки жамиятда ҳам ўзини топа олмайди.

Бунга қараганда, Андижон вилоятидан пойтахтга ишлаш учун келган Акмал Ниёзовнинг қалби ана шу туйғудан йироқда экан. Шунинг учун ҳам у ҳалол меҳнат ортидан пул топиш ўрнига, фирибгарликни касб қилади. У ўз омонатини кўшқўллаб топширган фуқароларнинг ишончини суиестеъмол қилган ҳолда бойлик орттиришни мақсад қилган эди. Қингир нияти эса охириқабат унинг ўзини қора курси томон етаклади.

А.Ниёзов жиний ҳаракатлари натижада амалга ошириш учун

"Олмазор" метро бекати яқинидаги автовокзал томон йўл олади. У ўша ердаги йўловчиларга ўзини Тошкент Жаззаҳ йўналиши бўйича қатновчи такси ҳайдовчиси деб таништиради. Юқорида таъкидлаганимиздек, халқимиз орасида лафз деган туйғу кучли. Бегона бўлса-да, инсонлар бир-бирига ишонади. Шунинг учун ҳам ўзини ҳайдовчи деб таништирган Акмалга жаззаҳлик Шохруҳ Саъдуллаев ишонади. Унга 500 минг сўм пулини бериб, отасига етказиб беришни илтимос қилади. Ваъдани қуюқ қилган

А.Ниёзов эса омонатнинг эгаси кетиши билан воқеа жойидан жуфтакни ростлаб, пулни ўз эҳтиёжларига сарфлаб юборади.

Уйлаган иши осонгина амалга ошганидан боши осмонга етган Акмал кейинги ҳаракатини бошлайди. Бу сафар у "Қўйлик" бозори яқинида жойлашган Фаргона водийсига қатновчи таксилар ёнида пайдо бўлади. Аввалки ҳайдовчи бўлиб қолган такси ҳайдовчиси деб таништириб, "ўлжа"сини кута бошлайди. Омонатини эгасига етказиш мақсадида келган андижонлик Мавлуда Бобоевга бахтга қарши А.Ниёзов рўпара бўлади. Ўзини ҳождатбор қилиб кўрсатишнинг урдасидан чиққан фирибгар М.Бобоевнинг эгасига етказмоқ-

чи бўлган 5 млн. сўм пулини сохта ваздаларни қоп-қоп бериб, олиб қолади. Унинг ниятини билмаган аёл эса иши осон битганидан хурсанд бўлиб, ортига қайтади. А.Ниёзов шу заҳоти кўздан гоийб бўлади.

Маълум бўлишича, фуқароларнинг ишончини суиестеъмол қилган А.Ниёзов бундай найрангини 8 мартаба амалга ошириб, одамларнинг жами 10 млн. 350 минг сўм пулларини "ҳазм" қилиб юборган экан. Афсусларли жиҳати, унга ишонган фуқаролардан бири оғир ётган қариндошига дори бериб юборади. Бироқ виждонини ютиб юборган бу кимса уни беморга етказишни хаёлига ҳам келтирмайди. Андижонлик Раҳим Саторовнинг дўстига

Дилмурод БАЙМЕТОВ,
Тошкент шаҳар прокуратураси
бўлим прокурори

юборган "Самсунг галакси 5" телефони ҳам А.Ниёзовнинг нафсини қондириш йўлида йўқ бўлиб кетади.

Жиноят жазосиз қолмайди. Фирибгар кимсанинг барча қилмишлари фош бўлди. Жиноят ишлари бўйича Чилонзор туман суди А.Ниёзовга қилмишига яраша жазо тайинлаб, ҳукм чиқарди.

Юқорида келтирилган фирибгарлик ишларини мушоҳада қилар эканмиз, бу кимсадан дастлаб жабр кўрганлар вақтида тегишли жойга муружаат қилганларида бу ишга аввалроқ нуқта қўйилган бўларди.

Маст «шер»нинг қисмати

Қиш кунларининг бири. Бироқ қордан дарак йўқ, ҳаво куздаги каби илқ эди. Нуриддин кундузги соат тўртларда Гул қишлоғида синфдошини учратиб қолади. Икковон чойхонага кириб, бир шша ароқни бўшатилади. Кейин эса кайфи ошган Нуриддиннинг таклифи билан Шўх қишлоғига, ҳамқишлоғи Миржалолнинг никоҳ тўйига йўл олишди.

Тўйда камига тагин "озгинагина" ичишди. Бир соатча яйраб ўтиришди. Ташқарида чикқанларда кувёнинг қариндоши Усмонжон машинасига ўтираётган экан. Нуриддин индамасдан бориб, олд ўриндиққа ўтирмоқчи бўлди.

— Биронтаси элтиб қўяр, аёлларни олиб кетаман, — Усмонжон шундай деб уни машинадан туширмоқчи бўлди.

— Сенга йўлқира керакми? Курумсоқ, мана ол... Қанча керак? — Нуриддиннинг озгидан боди кириб, шоди чиқа бошлади.

— Мастсиз, эллар чиқади, — Усмонжон унга ётиги билан тушунтирмоқчи бўлди. Аммо хотини тўйхонадан чиқиб келганидан кейин, маст одамга гап ўқтириб бўлмаслигини тушунди-да, "бўпти ўтиринг", деб моторни ўт олдириди. Йўл-йўлакай кайфи биров таркаган Нуриддин ховуридан тушиб, ўзр сўраш баробарида, "Ака, йўқ деманг. Отамлашиб ўтирамиз", дея уни бирга ўтиришга таклиф қила бошлади. Усмонжоннинг турмуш ўртоғи уйлари га келган, машинадан тушиб қолди. Нуриддин Усмонжонни кўшни Гул қишлоғидаги чойхонага бошлади. Чойхонада эса яна ароқ ичиб, Усмонжоннинг нафсониятига тегадиган гапларни қалаштириб ташлади. Газаби қайнаган ҳайдовчи қўлига тушган бўш шиша билан унинг бошига бир марта уриб, чойхонадан чиқиб, уйига кетди.

Боши қонанган Нуриддин кўшни стол атрофида ўтирган йигитлардан касалхонага элтиб қўйишни сўради.

— Машинамиз йўқ. Шошмай туринг, ҳозир...

Бироқ, Нуриддин бошини ушлаганча, кишлоқ амбулаториясига югуриб борди. Бошини бинт билан боғлаб қўйган ҳамшира "Ёрилган, тиктириш керак", деган эди, Нуриддин шу заҳоти тўйда бирга ўтирган синфдоши Д.Аҳмадалиевга телефон қилди. Уйига кетаётган синфдоши эса такси ҳайдовчиси "Ака, Гул қишлоғига ҳайданг. Уртоғимни кимдир урибди", деди. Боши бинт билан боғлаб қўйилган Нуриддинни Учқўприқдаги туман марказий шифохонасига олиб боришди. У ерда

Шокиржон СУЛТОНОВ,
Фаргона вилоят прокуратураси бўлим
прокурори

ёрилган бошини тикиб қўйишди. Таксида Шўх қишлоғига қайтаётганларида Нуриддин Усмонжон билан келишолмай қолганини айтиб, "Хозир бориб, уни ўлдирман", деб битта гални такроқлайверди. Д.Аҳмадалиев эса "Қўй борма, эртага гаплашиб, ишни қонуний ҳал қиласан", дея уни ховуридан туширишга ҳаракат қилди. Такси ҳайдовчиси "Мени уйимга ташлаб, кейин ўртоғимни элтиб қўясиз", деб илтимос қилди.

Нуриддин уйининг олдида машинадан тушар экан, хаёлида фақат битта фикр чарх ураверди. "Соғ қўймайман, ярамасни".

Тунги соат ўн бирларда ошхона пичоғи билан қуролланган Нуриддин Усмонжоннинг дарвозасини тақиллатди. "Уйда йўқ", деди турмуш ўртоғи эшик ортида туриб. "Келиной, очинг эшикни", дея Нуриддин дарвозани қаттиқроқ урди. Бироздан кейин Усмонжоннинг ўзи кўчага чиқиб келди.

— Тагин нима гапинг бор, тинч қўясанми, йўқми?

У гапини тутатиб ўтирмади.

— Мана сенга, — Нуриддин шундай дея унинг бўйнига пичоқ тортиб юборди. Усмонжон чўккалаб қолган, ўзини қоронғуликка урди. Энди унинг хаёлида фақат: "Қоч, узокроққа қоч", деган гап айланаверди.

Анча жойга борғач, уяли телефони орқали яна Д.Аҳмадалиевни чақирди.

— Ҳалиги таксичини жўнатворинг, — деди овози бўғилиб. — Тошкентга элтиб қўйсин.

— Унинг телефон рақамини билмайман, — Д.Аҳмадалиев шундай жавоб берди-ю, "Яна нима балони бошлади экан", дея дилига гашлик оралади. Келаси кун эса синфдоши Нуриддин бировни пичоқлаб қўйганини, жабрланувчи эса касалхонада вафот этганини эшитди.

Н.Холдоров ҳуқуқ-тартибот ходимлари томонидан тезда қўлга олинди.

Мастлигида "шер"га айланган, ҳеч бир сабабсиз жанжал чиқариб, ўзини жиловлай олмасдан, қасддан қўтилиқ жиноятини содир этган Учқўприқ тумани Шўх қишлоғидаги йигирма беш ёшли Н.Холдоровга 14 йилга озодликдан маҳрум этиш жазоси тайинланди.

Атиги бир неча йил аввал бу оилга ҳамминанг ҳавас келарди. Рашид обрўлигина ташкилотда ишлар, аёли Шоира ўқитувчи, бир ўғил ва бир қиз хонадоннинг чирқолари эди гўё. Эр-хотиннинг дастурхон устидаги ширин-ширин сўхбатлари, болаларнинг ёқими эркаклари ҳаёт мазмуни эди. Аммо нима бўлади-ю, Рашид тўсатан ўзгариб қолди. Маошини яширадиган, кечалари тез-тез уйга келмай қўядиган бўлди. Сабабини сўраган хотинини алдади. Аста-секин рўзгордан барака уча бошлади. Рашид кундан-кунга асабий бўлиб борар, болаларини ўйлагиси ҳам келмасди...

Оғу келтирган қайғу

Бекзод НАРМАТОВ,
Наманган вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи

Йил ўтиб, оила жарлик ёқасига келиб қолди. Бу вақтга келиб Рашиднинг гиёҳванд бўлиб қолгани аён бўлган, Шоира эса бошини қайси деворга уришни билмасди. У кўп бора эрини даволанишга, бу йўлдан қайтишга кўндирмоқчи бўлди. Аммо Рашиднинг кўзига "дори"дан бошқа нарса кўринмасди. Уйдаги қўлга иллингилк буюмларни сотиб бўлгач, аёлидан пул топиб беришни сўрайдиган, агар кўнмаса, уни аёвсиз калтаклайдиган одат чиқарди.

Уша мудҳиш кунда ҳам жанжал шу сабаб билан бошланди. Рашид Шоирадан яхшиликча пул топиб беришни сўради. Сўраган пули озмунчама. Битта ўқитувчининг ярим ойлик маоши. Шу боис Шоиранинг фиғони фалакка чиқди.

— Жонимга теғди, шунанга қилиқларингиз! Кетаман бу уйдан...

Шоиранинг гапи чала қолди. У уйдан кетса, ким кўшилардан қарзга пул топиб беради? Шунини уйлаб, хотинининг кетиб қолишидан чўчиган Рашид уни кўрқитиб қўймоқчи бўлди. Жаҳл билан стол устида турган чойнакни олиб, хотинига отди. Мўлжални бехато олган экан, чинни чойнак аёлининг бошига зарб билан урилди. Аёл ҳушидан кетиб, полга йиқилди.

Рашид хотинини айёрлик қияпти деб уйлаб, бир-икки туртганди, қимирламади. У шоша-пиша хотинининг сўнгги тақинчоғи — бармоғидаги никоҳ узугини ечиб олди ва ўзининг "нажоткори" бўлган оғуфурининг ёнига югурди...

Орадан икки соатлар чамаси вақт ўтиб, Рашид уйига қайтди. Кайфининг зўрлиғидан хотини ўрнидан қимирламаганига аҳамият ҳам бермади. Ўзини ўринга ташлади-да, ухлаб қолди...

Эртаси кун қизи болаларини олиб

кетиш учун бормаганидан хавотирланган она кувёнинг уйига келди ва икки жасаднинг устидан чиқди! Кувёни гиёҳванд моддани "доза"дан ортиқ қабул қилгани учун, қизи эса оғир жароҳат олиб, вақтида тиббий ёрдам кўрсатилмагани учун вафот этганди. Она фарёд урди. У тинмай гиёҳванд моддани ўйлаб топган ва сотган кимсаларни қарғарди...

Бу ҳаётий воқеа. Бугун суднинг қора курсисидан ўтирганлар — янгиқўрғонлик Баҳодир Жўрабоев, Мухторжон Турғунов, Адҳам Иномов эса шундай фарзанд доғида қўйган оналарнинг қарғишига лойиқ кимсалар. Чунки улар ўзлари ҳам гиёҳванд модда истеъмол қилгани холда, Қирғизистон Республикасидан мамлакатимизга кўп миқдордаги гиёҳвандлик моддаларини контрабанда йўли билан олиб кириш ва сотиш билан шуғулланиб келишган.

Уларга Янгиқўрғон туманининг Оқтом қишлоғидаги чегара ҳудуди даромад келтирадиган туйнук бўлиб хизмат қилган. Шу ерда таниш топиб, "гашиш" гиёҳвандлик моддасини сотиб олишган.

Ўтган йил август ойида Баҳодир ва Мухторга "мол"нинг олиб ўтилганлиги тўғрисида "сигнал" келди. Бу ҳабар Адҳам Иномовдан бўлиб, у бир неча кун аввал уларга гиёҳванд модда топиб беришни ваъда қилганди. Келишувга биноан икковлон шу кун соат 19:30ларда Оқтомга боришди. Учовлон билан бирашиб, "мол"ни харид қилишди. Баҳодир билан Мухтор энди уни эсон-омон манзилга етказиб олишса, сарфланган маблағ нақд уч баробарга қўла-йиб, чўнтақларига тушиши ҳақидаги ўй билан мамнун ҳолда ортга қайтишди-ю, йўлда уларни ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган ходимлари тўхтатишди...

Машинадан топилган гиёҳвандлик моддаси ашёвий далил сифатида ҳужжатлаштирилди. Оғуфурлар эса жиноятчи сифатида қўлга олинди.

Суд Баҳодир Жўрабоевни 13 йил муддатга, Мухторжон Турғунов ҳамда Адҳам Иномовни 12 йил муддатга озодликдан маҳрум этди.

Мансабни имтиёз деб билганлар

ёхуд "Тошшаҳартрансхизмат" АК тизимидаги автокорхоналарда содир этилган қинғирликлар хусусида

Халқимизда "Оғзи куйган қатикни ҳам пуфлаб ичди", деган ибора бор. Бундан келиб чиқадиган маъно шуки, бир марта хатога йўл қўйиб, "оғзи куйган" одам кейинги сафар ўйлаб иш кўради. Имкон борича тўғри йўлдан юриб, хатоликларга йўл қўймасликка, адашмасликка ҳаракат қилади. 1999 йилдан 2012 йилнинг сентябрь ойига қадар "12-автобус саройи" ОАЖ бошқаруви раиси лавозимида фаолият юритган Қурайтла Зикиров ҳам юқорида қайд этилган ибора ҳақида эшитмаган бўлиши мумкин эмас.

Бирок у ашу шу оддий ҳақиқатни унутди. 2012 йилнинг декабрь ойида мансабини суистеъмол қилгани ҳамда мансаб сохтакорлигига йўл қўйгани, шунингдек, ўзганинг мулкани растрата қилиш орқали ўзлаштиргани учун судланган бўлса-да, яна жиноятга қўл ўрди.

Тўғри, у аввалгига рисоладагидек иш олиб борди, дейиш мумкин. Йўқса, 13 йил давомида бир корхонани бошқариш осон юмушлардан эмас. Аммо вақт ўтгани сайин раҳбарнинг ҳам феъл-атворида ўзгаришлар рўй бера бошлади. Аниқроқ айтадиган бўлсак, у юртимизда амалга оширилаётган ислохотлардан ўз манфаати йўлида фойдаланишга киришди. Ноконуний фаолиятни амалга оширишида эса унга жамиятда ишловчи ходимлардан энг ишончлиларигина кўмак берадилар. Шу сабабли уларнинг ҳар бирига "иктидор"га яраша вазифалар тақсимланади.

Жумладан, раиснинг тасарруф бўйича ўринбосари М.Қосимов ва бош муҳандис Т.Мирзараҳимов ҳақиқатда йўналишга чиқмаган автобуслар йўналишга чиққанлигини тасдиқловчи ҳужжатларнинг расмийлаштирилишини назорат қилишди, шунингдек, жамиятда ишлаган ҳайдовчиларга эҳтиёт қисмлар берилгани ҳақидаги ҳужжатларни имзолайдилар.

ОАЖ нефть маҳсулотлари тарқатувчи катта операторлари Ю.Илясов ва А.Музаффаровнинг зиммасига жамиятда ишламаган ҳайдовчиларга нефть маҳсулотлари тарқатилгани ҳақидаги ҳужжатларга операторлар томонидан сохта ёзувлар киритилишини ҳамда талон-торож қилинган ёқилги маҳсулотлари жамият раҳбари қўрсатган манзилга етиб боришини назорат қилиш юклатилган бўлса, кассирлар сардори Д.Хатамовага жамиятда ишламаган ҳайдовчилар томонидан "чипта ҳисоб варақаси" олингани ҳақидаги ҳужжатларнинг кассирлар томонидан сохталаштирилишини назорат қилиш, талон-торож қилинган нефть маҳсулотларининг сотилишидан тушган маблағларни ҳақиқатда ишлаган ҳайдовчилар номидан кунлик бажарилган режа сифатида кассага кириш қилиш вазифаси топширилди.

Умуман олганда, уларга юклатилган юқоридаги каби қонунга хилоф вазифаларни яна кўплаб келтиришимиз мумкин. Масалан, жамиятда ишлаган ҳайдовчилар йўналишга чиққанлиги ҳақидаги, ҳайдовчилар топшириши лозим бўлган кунлик режа, ишлаган соати ва бошқа маълумотларни, шунингдек, аслида берилмаган эҳтиёт қисмлар берилди, деб ҳужжатларни сохталаштириб имзолаш, уларга иш ҳақи ёзиш,

уларнинг ўрнига имзо қўйиш, ўз навбатида бу маблағларни ўзлаштириб, ўзро бўлиб олиш кабилар шулар жумласидандир.

Бундан ташқари, пул маблағларини нақдлаштириш билан шугулланувчи хўжалик юритувчи субъектлар раҳбарлари билан келишиб, шартномалар расмийлаштириш орқали эҳтиёт қисмлар олиб келингани ҳақидаги ҳужжатларни сохталаштириш, кўрсатилган сумманинг 75 фоизини нақд пул шаклида олиб, жамиятнинг жуда кўп миқдордаги пул маблағларининг ўзлаштириш йўли билан талон-торож қилинишига ҳам айнан ОАЖ раиси ҳамда унинг гушталари сабабчи бўлишган.

Йўналишга чиқмаган автобусларга нефть маҳсулотлари сарфланганлиги ҳақидаги ведомостлардаги ҳайдовчилар имзосини ўзларига бўйсунувчи операторлар ёрдамида қалбакилаштириш, шунингдек, ушбу маҳсулотларни сотиш натижасида жамиятнинг 516 млн. 520 минг сўмлик маблағи талон-торож қилинади.

Шу ўринда яна бир мисол. Жамиятда аслида ишлаган ҳайдовчилар йўналишга чиқиб, кунлик иш режаларини бажарганлиги ҳақида расмийлаштирилган сохта ҳужжатларга асосан иш ҳақи ҳисобланиб, тўлов ведомостларида уларнинг имзолари қалбакилаштирилиши натижасида олинган 158 млн. 758 минг сўм маблағ ҳам жамият раиси ҳамда унинг ёрдамчилари ўртасида тақсимланган. Ҳайдовчиларга бириктирилган автобусларга эҳтиёт қисмлар ишлатилгани ҳақида расмийлаштирилган сохта ҳужжатларнинг ОАЖ мутасаддилари томонидан имзоланиши ҳамда мажур ҳужжатларда ҳайдовчилар имзосинининг қалбакилаштирилиши оқибатида 156 млн. 759 минг сўм миқдоридagi маблағ талон-торож қилинган.

Бундан ташқари, бир нечта масъулияти чекланган жамиятларни бошқарган норасмий

раҳбарлар билан эҳтиёт қисмлар сотиб олиш ҳақида шартномалар имзоланиб, эҳтиёт қисмлар олиб келингани ҳақидаги ҳужжатларни қалбакилаштириш, юк хатларида кўрсатилган сумманинг 75 фоизини нақд пулда олиш орқали жамиятнинг 906 млн. сўмдан ошмиқроқ маблағи ўзлаштирилган.

Энг ачинарлиси, юқорида қайд этилган қонунбузарлик ҳолатлари нафақат "12-автобус саройи" ОАЖда, балки "Тошшаҳартрансхизмат" АК тасарруфидаги бошқа бир қатор автокорхоналарда ҳам юз бора берган. "Чиллаки чиллакини кўриб, чумак олибди", деганларидек, ушбу корхоналарда ҳам "12-автосарой"даги каби мансабни суистеъмол қилиш, давлат ва жамият маблағларини растрата қилиш йўли билан ўзлаштириш каби ҳолатларга йўл қўйилган. Жумладан, "2-автобус саройи" ОАЖ мутасаддилари 2012-2013 йиллар давомида жамият эҳтиёжи учун зарур бўлган эҳтиёт қисмларнинг ҳақиқий бозор нархини ўрганиш ва тавсифномаларни таққослаш мақсадида махсус комиссия тузмасдан, шунингдек, биржа орқали танлов ўтказмасдан тўғридан-тўғри сотиб олиш ҳақида бир нечта масъулияти чекланган жамиятлар ҳамда хусусий корхоналар билан шартномалар расмийлаштирилган ва шу асосда эҳтиёт қисмларни бозор нархига нисбатан қиммат нархда сотиб олиб, ўзганинг жуда кўп миқдордаги мулкни растрата қилиш йўли билан талон-торож қилишган.

Бундан ташқари, автокорхонага қарашли автобусларга сарфланган ёқилги маҳсулотлари спидометр кўрсаткичи бўйича ҳисобланмасдан, ҳайдовчилар томонидан амалга оширилган қатновлар сони бўйича чиқим қилиниши ҳамда йўл варақалари ва чипта ҳисоб варақаларига сохта маълумотлар киритилиши 225 млн.

Азизбек НАЗАРОВ,
Бош прокуратура бошқарма бошлиғи

сўмлик ёнилғидан самарасиз фойдаланилишига, шунингдек, ҳақиқатда амалга оширилмаган қатновлар учун 44 млн. 394 минг сўм миқдорда ноконуний иш ҳақи тўланишига олиб келган.

Бу каби қинғирликлар "1-автокорхона", "3-автокорхона", "4-автобус саройи", "5-автокорхона", "7-автосарой", "8-автобус саройи", "10-автосаройи" да ҳам содир этилишига йўл қўйилган.

Умуман олганда эса, ушбу автокорхоналар мутасаддилари йўналишга чиқмаган автобусларнинг йўл варақаси ва чипта ҳисоб варақасига сохта ёзувлар киритиб, 1,6 млрд. сўмлик ёқилги маҳсулотларини номаълум шахсларга сотишган ва ўзлаштириш йўли билан талон-торож қилишган. Шунингдек, автокорхоналарда ҳақиқатда ишлаган ҳайдовчилар йўналишга чиқиб, кунлик режа бажарилгани ҳақида қалбаки ҳужжатлар расмийлаштирилиб, 742,9 млн. сўм миқдорда иш ҳақи ҳисобланиб, ўзлаштирилган.

Ўтказилган тергов ҳаракатлари давомида жиноят оқибатида 10 млрд. сўм миқдорда моддий зарар етказилгани аниқланиб, шундан 9,6 млрд. сўмининг ундирилиши таъминланди. Шунингдек, қонунбузилиши ҳолатларининг сабаблари ва унинг содир этилишига имкон берган шарт-шароитларни бартараф этиш юзасидан "Тошшаҳартрансхизмат" АКга тақдиминомалар киритилиб, тизимдаги автокорхоналарда профилактик суҳбатлар ўтказилди ҳамда 1180 нафар ҳайдовчи ва техник ходим қонунбузилиши ҳолатларига йўл қўймаслик ҳақида расман огоҳлантирилди.

Айбдор шахсларга эса судлар томонидан қилмишларига яраша жазо тайинланди.

Давлат томонидан ваколат берилган ҳар бир мансабдор шахс зиммасига юклатилган масъулиятни чуқур ҳис қилиб, вазифасига виждонан ёнашасинга, жамоасида ва жамиятга обрў-этибор қозонади. Аксинча, ваколатини суистеъмол қилса, ўз манфаатини халқ ва давлат манфаатларидан устун қўйса, бир кун келиб қилмишлари фош бўлиши аниқ.

Сабир Шалиқаров 2011 йилда Хоразм вилоят ўрта махсус, касб-хўнар таълими ҳудудий бошқармаси бошлиғи ўринбосари лавозимида фаолият кўрсатиб келган. Нафақат бошқармада, балки вилоятда ҳам обрў-этиборга сазовор инсонлардан бири саналган. Бирок, қонун ҳимоячилари у кишининг обрўйига ярашмаган ишларини фош қилдилар.

Гап шундаки, С.Шалиқаров бир вақтининг ўзида Хоразм вилоят ўрта махсус, касб-хўнар таълими муассасалари ўқувчилари ўқишини кўчириш масалалари юзасидан фуқароларнинг муносабатларини кўриб чиқиш бўйича ишчи гуруҳ раҳбари бўлган. Унга берилган ушбу ваколатдан фойдаланиб, С.Шалиқаров қонун талабларини четлаб ўтган ҳолда ўқувчиларни бир коллеждан иккинчисига ўтишига йўл қўйиб берган.

Ўз манфаати йўлида

2014 йили август ойларида унинг ҳузурига қариндоши Б.Юсупова келди. Инобат исмили танишининг икки нафар жияни Шовот туманидаги Катқалъа энгил саноат касб-хўнар коллежга ўқишини, уларни Урганч тиббиёт коллежига ўтказиб беришни сўрайди. Қариндоши таклиф қилган мўмай пулдан қуруқ қолгиси келмаган С.Шалиқаров кўмаклашишга ваъда берган. Ўтган йилнинг сентябрь ойларида ҳар бир ўқувчи учун 1100 АҚШ доллари-дан 2200 АҚШ долларини санаб олгач, С.Шалиқаров ушбу икки ўқувчининг Урганч тиббиёт коллежига кўчирилганлиги ҳақида бошқарма номидан розилик хати ёзиб беради. Ваҳоланки, қонунга мувофиқ, ўқувчиларнинг тиббиёт коллежига кўчирилишига Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан розилик берилиши, шундан кейингина ҳудудий бошқарма тегишли қарор қабул қилиши лозим. Ўз ҳаракатларининг қонунга хилофлигини яши билган С.Шалиқаров бошқарма номидан расмийлаштирилган розилик хатини рўйхатга олмайди.

Икки ўқувчи тиббиёт коллежига ўқишга боришади. Бирок, орадан маълум фурсат ўтса-да, уларни коллеж

Наргиза АТАНИЗОВА,
Хоразм вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси

да рўйхатга олишмайди. Бу орада фуқаро И.Бекчанова Б.Юсуповага бир неча бор муносабат қилиб, жиянларини ўқишга қўйишмаётганини айтади. Ўз навбатида Б.Юсупова С.Шалиқаровдан муаммонини ҳал қилиб беришни сўрайди. С.Шалиқаров "Ўқиб юравершин, ўзим ҳал қиламан" қабилида жавоб қайтаради. Фарзандларининг сарсон-саргардон бўлаётгани, қолаверса, маблағидан ажралгани, алдангани И.Бекчановани қонун ҳимоячилари ҳузурига бошлади. Шу тариқа С.Шалиқаров қариндоши Б.Юсуповага пора тариқасида олган пулларини қайтариб бераётган пайтда қўлга олинди.

С.Шалиқаровнинг ўқувчиларни бошқа коллежларга ноконуний кўчириши икки ўқувчи билан чекланиб қолмаган экан. С.Шалиқаров 20 нафар ўқувчининг ўқишларини Урганч ва Хива тиббиёт коллежига ўтказиш тўғрисида Соғлиқни сақлаш вазирлиги тасарруфида ташкил этилган ишчи гуруҳнинг ҳулосаси олинмаган бўлса-

да, хатлар расмийлаштирган ва расмий ҳужжатларга сохта маълумотлар киритган.

Ушбу хатларни бошқарма чиқим дафтарига қайд қилдирмасдан, сохта розилик хатларини тегишли таълим муассасаларига юборган. С.Шалиқаровнинг ноконуний ҳаракатлари туфайли 20 нафар ўқувчи ва уларнинг қариндошлари, шунингдек, Урганч ва Хива тиббиёт коллежи ўқитувчилари сарсон-саргардон бўлишди.

Тергов жараёнида С.Шалиқаровнинг бошқа қилмишлари ҳам фош этилди. Куз кунларининг бирида С.Шалиқаров Богот туман энгил саноат касб-хўнар коллежи директори Т.Мирзаевга қўнғирқоқ қилиб, текширувчилар келганлигини, уларни овқатлантириш учун пул кераклигини айтиди ва 500 минг сўм пул сўрайди. Коллеж директори Т.Мирзаев келтириб берган пуллари шахсий манфаатлари йўлида ишлатиб юборди.

С.Шалиқаров бу каби қилмишлари учун суд ҳукми билан озодликдан маҳрум қилинди.

Хулоса шуки, таълим даргоҳлари ходимлари қайси лавозимда фаолият кўрсатишмасин, зиммаларидаги вазифаларни адолат мезонлари асосида амалга оширишлари, ёшларга ибрат бўлишлари шарт. Зеро, ўз манфаатларини халқ ва давлат манфаатларидан устун қўйишга ҳеч қимнинг ҳаққи йўқ.

Эзгуликка йўғрилган анъана

«Кексалик — дониш-манглик», дейишади. Кексалик дамларига етиб келган кишининг ҳаётини қарашлари, турмушда кўрган-кечирганлари худди мактабдаги дарс сингари унга бир умрлик сабоқ, ёшлар учун ибрат бўлиб қолади. Бунинг замирида ҳикмат ва донолик мужассам.

Нилуфар МИРАҲМЕДОВА,
Бош прокуратуранинг
ОУК ўқитувчиси

Мамлакатимизда кекса авлод вакилларига эътибор ва ҳурмат-эҳтиром, меҳр-оқибат кўрсатиш бугунги ҳаётимизнинг том маънода ажралмас қисмига айланган. Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 22 йиллигига бағишланган тантанали тадбирда Юртбошимиз "Қариси бор унингни париси бор", "Қарилар — хонадонларимизнинг файзи ва фариштаси", деган мақол ва ҳикматли сўзларни бежиз таъкидлаб ўтмадилар. Бу сўзларда олам-олам маъно мужассам.

Ёши улуг отахон ва онахонларнинг ҳурматини жойига қўйиш, эъзозлаш, қўллаб-қувватлаш халқимиз турмуш тарзига хос фазилат саналади. Шу маънода айтганда, юртимизда иккинчи жаҳон урушида ҳалок бўлган минглаб юртдошларимиз хотирасини ёд этиш, оловли жангҳоладан омон қайтган боболаримизга, оғир кунларни сабр-бардош билан енган момоларимизга ҳурмат-эҳтиром кўрсатиш том маънода миллий қадрият ҳисобланади.

Мустақиллик йилларида ушбу эзгуликка йўғрилган азалий қадриятга эътибор қара-

тилиб, мамлакатимизда бу йўналишдаги ишлар яхлит тизимга солинди.

Жумладан, истиқлол йилларида пойтахтимиздаги иккинчи жаҳон уруши қурбонлари хотирасига бунёд этилган Хотира майдони барчамизнинг мунтазам ташриф буюрадиган табаррук зиёратгоҳларимиздан бирига айланди.

Ҳар йили "Хотира ва қадрлаш куни" сифатида нишонланадиган 9 май санасида иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари, ота-боболаримизнинг муқаддас хотираси олдида бош эгамиз. Жангу жадаллардан омон қолиб, сизу бизнинг орамызда юрт тинчлиги ва осойишталиги учун дуо қиладиган нуруний боболаримиз, оғир кунларни сабр-бардош билан енган момоларимизга ҳурмат-эҳтиром кўрсатамиз. Марҳумларни ёд этиш, тирик-улуларни қадрлашдек эзгу анъаналарни тарғиб-ташвиқ қилишга қаратилган кенг миқёсдаги чора-тадбирларни амалга оширамыз. Бундан қўзланган мақсад кекса авлод вакилларига алоҳида эҳтиром ва ғамхўрлик кўрсатиш, ёшларимизни миллий қадриятларимизга ҳурмат, она Ватанга

садоқат руҳида камол топтиришидир.

Изчил иқтисодий тараққиёт аҳоли, жумладан, кекса авлод вакилларининг ҳаёт даражаси мутасил ошиб боришини таъминламоқда. Фақатгина 2014 йилнинг ўзида нурунийларни қўллаб-қувватлаш мақсадида давлат бюджетидан 11 триллион 618 миллиард сўм пенсия, 105 миллиард сўмдан зиёд маблағ эса нафақа тўловлари учун ажратилди. Уруш ва меҳнат fronti фахрийларига бепул тиббий хизмат кўрсатилиши, уларнинг санаторий-соғломлаштириш муассасаларида даволаниши, бошқа зарур воситалар билан таъминланиши ҳам давлатимизнинг доимий эътиборида бўлмоқда.

Айниқса, жорий йилнинг "Кексаларни эъзозлаш йили" деб эълон қилинганлиги, ёши улугларга ҳурмат кўрсатиш давлат даражасидаги масалага айланганлиги, шу муносабат билан 2015 йил 18 февралда Юртбошимизнинг "Кексаларни эъзозлаш йили" Давлат дастури тўғрисида"ги Қарори қабул қилингани бу борадаги эзгу ишлар рўйида дастуридан амал бўлмоқда.

Ушбу ҳужжатда кексаларни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлаш кўламини кенгайтириш, уруш ҳамда меҳнат fronti фахрийларига ижтимоий пенсия таъминоти ва тиббий хизмат кўрсатилишини такомиллаштириш, ёшларни ўзбек халқининг кўп асрлик қадрият ҳамда анъаналари руҳида тарбиялашда нурунийларнинг ўрнини мустаҳкамлаш мақсади ўз аксини топган. Давлат дастури доирасида 1941-1945 йиллардаги уруш ва меҳнат фахрийларини манзилли ижтимоий муҳофаза қилиш кучайтирилади, уларга ижтимоий ва маиший хизматлар кўрсатиш кўламини кенгайтирилади.

Шунингдек, Давлат дастурида кекса авлод вакилларини тизимли асосда соғломлаштиришни ташкил этиш, профилактика тадбирларини кучайтириш, кексалар ва ногиронларни ёрдамчи ҳамда техник реабилитация воситалари билан, жумладан, имтиёзли асосда таъминлаш, кексаларга хизмат кўрсатишга ихтисослаштирилган санаторий-соғломлаштириш ҳамда ижтимоий хизмат кўрсатиш муассасаларининг моддий-техника базасини янада мустаҳкамлаш

қўзда тутилган. Кексалар учун қулайлик туғдирувчи, хусусан, уларнинг турли маълумотнома ва ҳужжатлар олишларида барча қулайликларга эга давлат хизматлари кўрсатиш тизимини шакллантириш каби тадбирлар ҳам эътиборга олинган. Қолаверса, Дастурий шакллантиришда кекса авлод вакилларининг ҳар бир ёш тоифасининг индивидуал эҳтиёжларига ҳам аҳамият қаратилган. Уларнинг мароқли ҳордиғини, яъни турли маданий-маърифий тадбирлар ташкил этиш бўйича аниқ режалар белгиланган.

Ҳозирда Дастурда белгиланган вазифалар юзасидан тарғибот ишлари амалга оширилиб, жумладан, барча таълим муассасаларида кекса ва ёш авлодлар ўртасидаги ўзаро меҳр-оқибатни мустаҳкамлайдиган, ёшларни ўз ота-боболаридан ўрнак олишга ундайдиган тадбирлар мунтазам ташкил этилмоқда. Фахрийларни эъзозлаш, қадриятларини жойига қўйиш, уларнинг кўп йиллик ҳаётий тажрибасидан ёш авлодни мустақил ҳаётга муносиб тайёрлашдек эзгу мақсад йўлида фойдаланиш ўтказилаётган чора-тадбирлар режасидан ўрин олган. Ёши улуг отахон онахонларга, қариларимизга нисбатан ўзаро ҳурмат, меҳр-оқибат туйғуси учрашув, давра суҳбатлари мазмунига сингдирилган.

Дарҳақиқат, замирида савоб ётган, ёшларни тарбиялашга хизмат қиладиган, энг муҳими, қариларни қадрлаш, эъзозлаш, дуосини олишдек хайрли анъаналар сингдирилган тадбирларга нуқта қўйилмайдиган. Чунки асрлар оша бизга қадар етиб келган бу қадриятлар ўлмас ва боқийдир.

Реклама(эълон)

"FAR PIRAMIDA INVEST" МЧЖ барча юридик ва жисмоний шахсларни очик танлов савдосига таклиф этади.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маъжамасининг 2011 йил 25 майдаги 147-сонли қарори ва Фарғона вилояти, Бешарик тумани ҳокимининг 2015 йил 2 май кунги №118/02-01-сонли алоқа хатига асосан тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш учун юридик ва жисмоний шахсларга қуйидаги ер участкасининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи танлов савдосига қўйилмоқда:

1. Ғўзаллик саломи, сартарошхона ва савдо дўкони қуриш учун Бешарик тумани, Қоражойда ҚФЙ, П.Янгиқурғон қишлоғи 2-зона ҳудудида жойлашган умумий ер майдони 50 кв.м. ер участкаси. Минимал қиймати — 19 337 сўм.

2. Савдо дўкони, сартарошхона ва қасбобхона қуриш учун Бешарик тумани, Қашкар ҚФЙ, Абдувай МФЙ, Янги қишлоғи 2-зона ҳудудида жойлашган умумий ер майдони 75 кв.м. бўлган ер участкаси. Минимал қиймати — 29 006 сўм.

3. Савдо дўкони, сартарошхона ҳамда велотаъмир устaxonаси қуриш учун Бешарик тумани, Андархон ҚФЙ, Қияли қишлоғи 2-зона ҳудудида жойлашган умумий ер майдони 176 кв.м. бўлган ер участкаси. Минимал қиймати — 68 066 сўм.

4. Савдо дўкони, маиший хизмат ҳамда автотомбилларга енгил техник хизмат кўрсатиш шохобчаси қуриш учун

Бешарик тумани, Андархон ҚФЙ, Чинобод МФЙ, Андархон қишлоғи 2-зона ҳудудида жойлашган умумий ер майдони 300 кв.м. бўлган ер участкаси. Минимал қиймати — 116 022 сўм.

5. Маиший хизмат ҳамда қурилиш моллари дўкони қуриш учун Бешарик тумани, Бешарик шаҳар, Янги Хаёт МФЙ, Бешарик кўчаси 1-зона ҳудудида жойлашган умумий ер майдони 600 кв.м. бўлган ер участкаси. Минимал қиймати — 379 428 сўм.

Мажбуриятларнинг бошланғич ҳажми Бешарик тумани архитектура бўлими томонидан тайёрланган шаҳар-созлик топшириғи асосида белгиланади. Шаҳарсозлик топшириғи нусхаси талабгорларга танлов ҳужжатлари билан бирга тақдим этилади.

Талабгорлардан бюртманомаларни қабул қилиш билдиришомна матбуотда эълон қилинган кундан бошланади ва 2015 йил 15 июнь куни соат 18:00да тўхтатилади.

Талабгорларнинг конвертлари Бешарик тумани ҳокимлиги биносига 2015 йил 17 июнь куни соат 13:00да очилади.

Шу кунги савдога ариза тушмаган ер участкаларининг такрорий савдоси 2015 йил 3 июль куни соат 13:00да бўлиб ўтади. Такрорий савдога бюртманомаларни қабул қилиш 2015 йил 1 июль куни соат 18:00да тўхтатилади.

Конвертлар очилган санадан бошлаб 10 календарь кундан ортқ бўлмаган

муддатда таклифи энг яхши деб эътироф этилган талабгор танлов ўтказиш комиссияси томонидан ғолиб деб топилди.

Талабгорлар танлов ҳужжатларини олиш ва ер участкасига бўлган ҳуқуқнинг бошланғич баҳосининг 15 фоизидан кам бўлмаган миқдордаги закатал пулини "Асака банк" Фарғона филиали, МҒО:00539, СТИР: 300353028, 20208000404602810001 х/р.га тўлашлари лозим.

Талабгорлар танлов ҳужжатларини ва танловда иштирок этиш учун ҳужжатларни тайёрлаш бўйича ахборот ва маслаҳат хизматларининг ҳар бирини энг кам ойлик иш ҳақининг бир баробари миқдордаги ҳақ эвазига олади.

Талабгорлар бюртманомна билан бирга қуйидаги ҳужжатларни икки нусхада тақдим этади:

— юридик шахслар — давлат рўйхатидан ўтказилганлик тўғрисидаги гувоҳнома нусхаси, ваколатли вакилнинг шахсини тасдиқловчи ҳужжат нусхаси ва белгиланган тартибда расмийлаштирилган ишончнома; — жисмоний шахслар — паспорт нусхаси (якка тадбиркор сифатида фаолият юритаётган жисмоний шахсларнинг давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома нусхаси), ваколатли вакил қатнашган тақдирда, шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси, белгиланган тартибда расмийлаштирилган ишончнома; — танлов ташкилотчисига

заказат тўланганлигини тасдиқловчи тўлов ҳужжатидаги нусха; — танлов ҳужжатлари талабгарга мувофиқ тузилиб, муҳрланган конвертларга жойлаштирилган икки нусхадаги танлов таклифлари.

Тақдим этилган ҳужжатларнинг барча варақлари талабгорнинг имзоси, агар талабгор юридик шахс бўлса, унинг муҳри ва ваколатли шахснинг имзоси билан тасдиқланган бўлиши керак.

Танлов ҳужжатларини олиш ва бюртманомалар, танлов таклифларини топшириш учун савдо ташкилотчисининг манзили: Фарғона вилояти, Фарғона шаҳар, Б.Марғиновий кўчаси 35-уй, 7-хона, "Биржа маркази" биноси. Тел: (0-590) 307-11-88, 630-66-99, www.fer-piramida.uz Лицензия № RR 0131.

"FAR PIRAMIDA INVEST" МЧЖ томонидан ташкиллаштирилган Фарғона вилояти Вазирлар Маъжамасининг 2011 йил 25 майдаги №147-сонли қарорига асосан 2015 йил 6 май кунги ўтказилган очик танлов савдосида сотилган ер майдони

1. Бешарик тумани, Қоражойда ҚФЙ, Наби қишлоғи, 1-зона ҳудудида жойлашган. Аҳолига суверитрилган углеводородли газ қўйиш шохобчаси қуриш учун 3 000 кв.м. ер майдонининг доимий фойдаланиш ҳуқуқи. Бошланғич баҳоси — 1 160 220 сўм, сотилиш баҳоси — 1 335 150 сўм.

Хизматлар лицензияланган

Бу муассаса менинг сўянчим ва таянчим

ТАЯНЧИМ

дит олиб иссиқхона ташкил этди. Ҳозирда экин ишларини бошлаб юборган.

— Бугунги кунда юртимиз ёшларини ҳар томонлама баркамолликка эриштириш учун барча зарур шарт-шароитлар амалга оширилмоқда. Биргина тижорат банклари томонидан ёшларни тадбиркорликка жалб қилиш борасида олиб борилаётган ишлар бунга мисол бўла олади. Бундай қулайликлар бўлгандан сўнг ҳар бир тенгдошим ҳаётда ўз йўлини топиб олиши тайин. Айтилик, биргина ховлида қанча тадбиркорлик қилиш мумкин. Чорва боқиб, иссиқхона ташкил этиш ва ҳоказо...

Ўзингизда ҳаракат, интилиш бўлса, атрофдагилар қўллаб-қувватлайди. Бунинг учун эса давлатимиз томонидан барча шароитлар мўжайё қилинган.

«Агробанк»нинг Қашқадарё бошқармаси томонидан ўтган давр мобайнида оилавий тадбиркорликни ривожлантириш мақсадида 48 та миқозга 263 миллион сўмга яқин кредитлар ажратилди. Натижада янги иш ўринлари пайдо бўлди.

Банкнинг Чироқчи филиали миқозии «UMID KELAJAKKA QADAM» оилавий корхонаси ҳам 45 миллион сўм кредит олиб, чет элдан зотли чорва молларини келтирди. Оилада 2 киши ишлик бўлди.

Бундан ташқари Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари фаолиятини йўлга қўйиш ва ривожлантириш мақсадида банк 991 та миқозга жами 17,3 млрд. сўм банк кредитлари ажратди. Натижада 244 та янги иш ўрни яратилди.

Банк томонидан аҳоли фаровонлигини таъминлаш, уларни тадбиркорликка кенг жалб этиш мақсадидаги бу каби амалий ишлари бундан буюн ҳам кенг қулоқ ёзиб бораверди. Чунки, банкнинг асосий мақсади ҳам аслида шу. Бундан ҳам миқоз ҳам банк бирдек мафдаат кўраверди. Бу эса мамлакатнинг иқтисодий ривожига муносиб ҳисса бўлиши шубҳасиз. □

Хайрулла ХОЛТЎРАЕВ

Хизматлар лицензияланган

Юртимизнинг ҳадис унумдор ерларига-ю беҳисоб неъматлари ва мўл ҳосил манбаи қўллаб давлатлар ва халқларнинг ҳавасини келтиради. Айниқса, халқимизнинг меҳнаткашлиги Ўзбекистон заминининг гуллаб-яшнашида муҳим аҳамият касб этади.

Мамлакатимиз ўз мустақиллигини қўлга киритган дастлабки кунларданок ана шу неъматларни асраб-авайлаш, табиий бойликлардан оқилона фойдаланиш, меҳнатсевар халқимизни тадбиркорликка ундаш, шу йўсинда юртинг раванқ топтириш каби масалаларга жиддий эътибор қаратилди.

Айниқса, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг мамлакат иқтисодийётидаги улушини орттириш, халқ фаровонлигини таъминлашда ҳам ушбу тизимнинг аҳамиятини юксалтириш ҳукумат даражасига кўтарилди. Бу борада зарурий меъёрий ҳужжатлар қабул қилиниб, ҳаётга татбиқ этилди.

Ўтиб бораётган 24 йил давомида ана шу савй-ҳаракатлар ўзининг ширин мевасини бера бошлади. Бугун Ўзбекистоннинг қай гўшасига борманг ривожланиш, тараққийнинг бошида тадбиркор-у ишбилармонлар турганлигини кўришимиз мумкин.

Бугун мамлакатимизда бу борада эришилган ютуқлар, қўлга киритилган муваффақиятлар ҳақида ҳўп ва кўп гапиришимиз мумкин. Ана шу ривожланишлар ортида ҳўп тарафлама қўллаб-қувватлаётган омилар ҳақида тўхталмай илож йўқ.

Айниқса, тадбиркор ва ишбилармонларга молиявий кўмак бераётган тижорат банкларининг хизматларини алоҳида таъкидлаш жоиз.

Жумладан, «Агробанк» акциядорлик тижорат банки ҳам таъсис этилгандан буюн мамлакат иқтисодийётини ривожлантириш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш борасида кенг қўллами ишларни амалга ошириб келмоқда.

«Агробанк»нинг биргина Қашқадарё вилоят бошқармаси томонидан бу борада амалга оширилаётган ишлар юқоридаги мулоҳазаларнинг тасдиғи бўла олади.

Банк томонидан жорий йилнинг 1 майига қадар барча молиялаштириш манбалари ҳисобидан 114,2 миллиард сўмлик кредит ажратилди. Ана шу маблағлар ҳисобидан аёллар, оилавий ҳамада коллеж битирувчилари ўртасида тадбиркорликни ривожлантириш бўйича салмоқли ишлар қилинди.

Хусусан, аёллар бандлигини таъминлаш, уларни тадбиркорликка жалб этиш мақсадида 122 та миқозга кредитлар ажратилди. Натижада қўшимча 34 та янги иш ўрни яратилди.

— Мен ҳам ана шундай банкнинг молиявий кўмағидан баҳраманд бўлиб, ўз бизнесимни йўлга қўйиб олган бахтли аёлман, — дейди банкнинг Қашаши туман филиали миқозии Феруза Эгамбердиева. — Ҳозирда ўзимнинг хусусий тикувчилик цехим бор. Маҳаллий аёлларни иш билан таъминлаганмиз. Мен шу

ўринда биз аёлларга қаратилаётган катта эътибор хусусида бир оғиз фикримни айтишни истардим.

Бугунги кунда давлатимиз томонидан тадбиркорликни ривожлантириш борасида олиб борилаётган ишлар бизга ана шундай қулайликларни тўхфа этмоқда. Ўзим ҳам мана шу йиллар мобайнида тадбиркор бўлдим, «бизнесмен» аёлга айландим. Тадбиркорларга яратилаётган кенг имкониятлар ва шарт-шароитлардан унумли фойдаланиб ишимни йилдан-йилга кенгайтириб бораёлман. Айниқса, бу борада қўллаб-қувватлаётган яратилаётгани соҳанинг янада ривожланишига, сафларимиз тобора кенгайишига туртки бўлмоқда.

Шу ўринда яна бир муҳим жиҳатни таъкидламоқчиман. Банклар томонидан кўрсатилаётган молиявий кўмаклар биз учун муҳим ривожланиш омили бўлмоқда. Мен «Агробанк» билан бундан буюн ҳам ҳамкорликни давом эттирмаман. Фаолиятимда бу муассаса асосий сўянч ва таянч бўлади, деб ҳисоблайман. Бунинг учун манда етарлича асос бор.

Бугун Феруза Эгамбердиева сингарилар банкни ўзининг ишончли ҳамкори билиб, унга суянаётганлар, унинг кўмағи билан қад ростлаб, моддий даромадини орттираётган юртдошларимиз сони кун сайин кўпайиб бораёпти.

Масалан, «Агробанк» шу йилнинг ўтган тўрт ойи мобайнида яна 22 нафар коллеж битирувчисини иш билан банд қилди. Уларга етарлича кредит ажратиб, ишларини юргазиб олишларига кўмаклашди.

Банкнинг Шахрисабз филиали миқозии Хусанжон Каримов ҳам банкдан кре-

«Асака» банк сармоялари эл саломатлиги сари

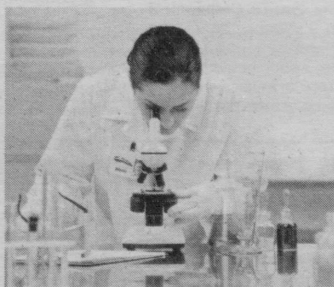
Эл саломатлиги юрт бойлиғидир. Бу сўзлар замирида олам-олам маъно борлиги барчамизга аён. Муҳтарам Президентимиз томонидан юртимиз аҳолиси саломатлигини янада яхшилаш, соғлом ва баркамол авлодни тарбиялаш нақадар долзарб аҳамиятга эга экани доимий таъкидлаб боришлиши бежиз эмас. Давлатимиз ҳақбарининг савй-ҳаракати натижасида Ўзбекистонда соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилиш Давлат дастури асосида тиббиёт, оналик ва болаликни муҳофиза қилиш ҳамда кексаларга гамҳўрлик кўрсатиш борасида самарали тизим, яъни ўзига хос миллий модел яратилди. Мамлакатимизда соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилиш чора-тадбирларини изчил амалга ошириш натижасида аҳолига тиббий ёрдам кўрсатишининг мукамал ташкилий тузилмаси шакллантирилди.

«Кексаларни эъозлаш йили» Давлат дастурида кексаларга гамҳўрлик кўрсатиш ва эътиборни кучайтириш, уларнинг ҳаёт даражаси ва сифатини ошириш учун қулай шарт-шароитлар яратиш, фахрийлар ва ёши улуг инсонларга тиббий ва ижтимоий хизмат кўрсатиш даражаси ҳамда сифатини ошириш, уларни тизимли асосда соғломлаштиришни ташкил этиш, профилактика тадбирларини кўпайтириш, кўриш ва ашитиш органлари, таянч-ҳаракат тизими ва юрак-қон томир касалликларини даволашнинг замонавий усуллари билан қамраб олиш ҳамда улардан фойдаланишни кенгайтириш, кексалар ва ногиронларни ёрдамчи ҳамда техник реабилитация воситалари билан, жумладан, имтиёзли асосда таъминлаш, кекса-

ларга хизмат кўрсатишга ихтисослаштирилган санаторий-соғломлаштириш ва ижтимоий хизмат кўрсатиш муассасаларининг моддий-техник базасини янада мустаҳкамлашга қаратилган вазифалар ижроси борасида мазкур соҳада улкан ишлар амалга оширилмоқда.

Бизнинг тиббиёт муассасамиз ҳам аҳоли саломатлигини яхшилаш борасида амалга оширилаётган ишларда ўзининг муносиб ҳиссасига эга. Бунда бизга республикамизда етакчи банклардан бири саналган «Асака» давлат-акциядорлик тижорат банки ўз молиявий кўмағи билан катта ёрдам бермоқда.

Тиббий хизматлар қўламини кенгайтириш ва сифатини янада яхшилаш мақсадида хорижда ишлаб чиқарилган

замонавий, жаҳон стандартларига тўла жавоб берадиган тиббиёт ва диагностика ускуналари сотиб олишни режалаштирдик ва режамизни амалга ошириш мақсадида «Асака» банкнинг Сирдарё вилоят филиалига мурожаат этдик. Банк жамоаси бизнинг кредитга бўлган талабимизни тезликда кўриб чиқиб, ижобий ҳал этди. Банк кредити ҳисобига хорижда ишлаб чиқарилган новёз тиббиёт ускуналари, магнит-резонанс томография келтирилди. Бу эса бизга Сирдарё вилояти аҳолисига, уларнинг талаби асосида барча тиббий амалиётларни тезкор амалга оширишга кенг имкониятлар яратди. Мазкур лойиҳани амалга ошириш натижа-

сида тиббиёт муассасамизда 20 га яқин янги иш ўрни яратилиб, касб-хўнар коллежлари битирувчилари ҳам ишга қабул қилинди.

Бизга мурожаат этиб, шифо топганлардан миннатдорлик сўзларини кўп эшитамиз. Ўз умрини инсон саломатлигини асрашдек дунёдаги энг улуг, энг савобли ишга бағишлаган шифокорлар бундай миннатдорлик сўзларига муносиб, албатта. Дарҳақиқат, юртдошларимизнинг миннатдорлик сўзларига, аввало, бизнинг ҳамкасбларимиз учун энг қулай шароитларда, энг илгор жиҳозлар билан ишлаш учун имкониятлар яратишда молиявий кўмак берган «Асака» банк жамоаси муносибдир. Чунки бундай эътибор ва кўмак бўлмаса, биз халқимизга талаб даражасида хизмат кўрсата олармидик? Албатта, йўқ.

Бир сўз билан айтганда, «Асака» банкнинг ҳар томонлама мадади бизнинг муассасамиз фаолиятига муҳим кўмак бўлмоқда. Бундан кейин ҳам «Асака» банк ҳамкорлиги ва кўмағида хайрли ва эзгу ишларга муносиб ҳисса қўшамиз, деган ниятдамиз. □

Сирожддин ЯРИЕВ,

«Ravshan davolash maskani» МЧЖ раҳбари

Хизматлар лицензияланган

Таркиб эълон қилинди

11 май кунини Ўзбекистон Футбол Федерацияси Президенти ҳузурдаги Мураббийлар Кенгашининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда ёшлар ўртасидаги Жаҳон чемпионати ва унга Ўзбекистон ёшлар терма жамоасининг қай тарзда тайёргарлиги масаласи кўрилади.

Тадбирда Ўзбекистон ёшлар терма жамоаси бош мураббийи Равшан Ҳайдаров сўз олиб, жамоасининг 30 май кунинда бошланадиган мундиалга кўрган тайёргарлиги ва бўлажак йигинлар ҳақида маълумот берди.

Таъкидлаб ўтиш жоизки, Жаҳон чемпионатида тайёргарлик доирасида Ўзбекистон ёшлар терма жамоаси олти та ўқув-машгулот йигинларини ўтказиб, унда 13 та ўртоқлик ва назорат учрашувлари ўтказди. Бу йигинлардан Жаҳон чемпионатида иштирок

этадиган футболчилар рўйхатини аниқлаб олиш ва футболчиларнинг жисмоний тайёргарлигини ошириш мақсадида фойдаланилди.

Таркибда бу йилли ўз клублари билан Осиё чемпионлар лигасида ўйнаб, катта тажриба тўплаган футболчилар бор. Масалан, "Пахтакор" клубидан Жавоҳир Соҳибов, "Насаф" клубидан Одилбек Ҳамроев, "Бунёдкор" клубидан Акрам Комиллов, Отабек Шукуров, Элдор Шомуродов ва Забиҳулло Ўринбоев қабили

шулар жумласидандир.

Жорий йилнинг 20 май кунини Ўзбекистон ёшлар терма жамоаси Янги Зеландияга учиб кетди. Равшан Ҳайдаров шогирдлари сўнгги ўртоқлик ўйинини 24 май кунини Веллингтонда Панама ёшлар терма жамоаси билан ўтказди. Куйида Ўзбекистон ёшлар терма жамоасининг 11-20 май кунларидаги йигинига қаҳирланган ва Жаҳон чемпионатида борадиган футболчилари рўйхатини келтириб ўтамыз.

Дарвозабонлар:
Дилшод Ҳамроев ("Қизилқум")
Ботирали Эргашев ("Пахтакор")
Сарвар Каримов ("Локомотив")

Ҳимоячилар:
Рустам Ашурматов ("Бунёдкор")
Ақромжон Комиллов ("Бунёдкор")
Аббосжон Отахонов ("Пахтакор")
Иброҳим Абдуллаев ("Пахтакор")
Нажмиддин Нормуродов ("Насаф")
Одил Ҳамроев ("Насаф")
Достон Турсунов ("Нефтичи")

U-20 WORLD CUP
NEW ZEALAND 2015

Ярим ҳимоячилар:
Жавоҳир Соҳибов ("Пахтакор")
Жавоҳир Сиддиқов ("Пахтакор")
Тимур Толипов ("Пахтакор")
Отабек Шукуров ("Бунёдкор")
Сардор Азимов ("Бунёдкор")
Миржамол Қосимов ("Бунёдкор")
Хуршид Ғиёсов ("Бунёдкор")

Ҳужумчилар:
Достон Ҳамдамов ("Бунёдкор")
Забиҳулло Ўринбоев ("Бунёдкор")
Элдор Шомуродов ("Бунёдкор")
Равшан Хурсанов ("Пахтакор")

Захирадагилар:
Дарвозабон: Шерзод Абдураимов ("Цементчи")
Ҳимоячи: Эргаш Исмоилов ("Бунёдкор")
Ярим ҳимоячи: Дониёр Нарзуллаев ("Насаф")
Ҳужумчи: Аслиддин Абдиев ("Машғал"),
Темур Усмонов ("Локомотив")

Рустам Қосимжонов 10-ўринда

Озарбайжоннинг Нахичеван шаҳрида ўтказилган "Nakhchivan Open-2015" фестивали якунига етди. Бу ҳақда Ўзбекистон Миллий Олимпиада қўмитаси матбуот хизмати хабар бермоқда. Энг кучли гроссмейстерлар жам бўлган "А" гуруҳида иштирок этган ҳамюртимиз, жаҳоннинг 17-чемпиони Рустам Қосимжонов 9 партиянинг 3 тасида ғалаба қозониб, қолган 6 учрашувда дуранг натижани қайд этди. Шу тариқа, тўққиз имкониятдан олти очко жамгарган Рустам Қосимжонов 66 нафар шахматчи орасида ўнинчи ўринни эгаллади.

Мусобақада голиблик мезбонлар вакили Элтаж Сафарлига насиб этди. Озарбайжонлик гроссмейстер 9 учрашувда 7 очко жамгарди. Худди шунча очкони кумуш медал совриндори Қодир Гусейнов кўлга киритди. Грузиялик гроссмейстер Леван Панцүлия 6,5 очко билан учинчи ўринни эгаллаган бўлса, бирийўла 9 нафар шахматчи олтиадан очко жамғаришга муваффақ бўлган.

Денисовнинг устози истеъфога чиқарилди

Ҳамюртимиз Виталий Денисов фаолият охири бораётган Москвадан "Локомотив" клуби бош мураббийи Миодраг Божович истеъфога чиқарилди. Бу ҳақда клуб расмий сайти хабар тарқатган.

Ҳозирда унинг ўрнини эгаллаш учун бирийўла икки мураббий асосий даъвогар сифатида кўрсатилмоқда. "РИА Новости"нинг спортга ихтисослашган "Р-Спорт" интернет нашрида ёзилишича, Краснодарнинг "Кубан" клуби собиқ бош мураббийи Виктор Ганчаренко ва "Ростов" клуби бош мураббийи Курбон Бердиев асосий номзод бўлиб туришибди.

Олдинроқ, юқорида номи келтирилган манбада, Божович ўз ихтиёрига кўра мураббийликдан кетгани ва унинг ўрнини вақтинчалик мураббий сифатида Игорь Черевченко эгаллагани ҳақида хабар бериб ўтилганди.

Нияти жиддий кўринади

Франциянинг "ПСЖ" клуби ҳужумчиси Эдinson Кавани ёзги трансфер вақтида жамоасини ўзгартиришга бел боғлаган кўринади.

Таърибли парижликлар ўз чемпионатларида чемпионлик масаласини ҳал қилгандан кейингина ўз қарорини клуб раҳбариятига маълум қилмоқчи, деб хабар бермоқда sports.ru сайти. Эслатиб ўтамыз, Кавани билан айни вақтда Европанинг бир қатор номдор клублари жиддий қизиқмоқда.

«Ливерпуль»га ўтмоқчи

"Ливерпуль" клуби ёзда "Бёрнли" жамоаси ҳужумчиси Дэнни Ингзни ўз таркибига қўшиб олади. Бу ҳақида Англия матбуоти хабар тарқатган.

Маълумотга кўра, футболчи фаолиятини "Ливерпуль" клубида давом эттиришга қарор қилган. Ингз мерсисайдликлар сафига эркин агент сифатида келиб қўшилса-да, Англия Футбол Ассоциациясининг қоидаларига кўра "Бёрнли" клуби трансфердан 3-5 миллион фунт стерлинг атрафида маблағ ишлаб олади.

«КПР» жаримага тортилиши мумкин

Англиянинг "КПР" клуби молиявий "фейр-плей" қоидаларига амал қилмагани учун 58 миллион фунт стерлинг жаримага тортилиши мумкин.

Ҳозирда клуб ва Англия футбол лигаси ўртасида масалага ойналик киритиш жараёни кетмоқда. Аммо ушбу жараён тафсилотлари ошкор қилинмапти.

Маълумот учун эслатиб ўтамыз, молиявий "фейр-плей" қоидалари УЕФА томонидан 2009 йилда жорий қилинган. Унга кўра, жамоалар янги футболчиларни харид қилиш учун ўзлари топаётган даромаддан кўп пул сарфлашлари тақиқланади.

Huquq

yuridik gazeta
Muassis:
O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi

Bosh muharrir:
Jahongir Jur'atovich MAKSUMOV

Tahrir hay'ati:
Hakimboy HALIMOV
Muxtor ZOIROV
Gulnoza RAHIMOVA
Baхtiyov NAZAROV
(Bosh muharrir o'rinbosari)
Kamoliddin ASQAROV
(mas'ul kotib)

Tahririyat manzili:
Toshkent shahri, Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66-uy.
Telefon: 233-98-40,
Faks: 233-10-53,
233-64-85

E-mail:
huquq@huquq-gazeta.uz

Gazeta haftaning payshanba kuni chiqadi.
Sotuvda kelishilgan narxda

Tahririyatga kelgan qo'yimlar taqriр qilinmaydi va egalarga qaytarilmaydi.
Muallif fikri tahririyat nuqtai nazaridan farqlanishi mumkin.
«HUQUQ» materiallarini ko'chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.
☐ — tijorat materiali.

Nashr ko'rsatkichi
231

Buyurtma s-2904. 47 562 nusxada bosildi.
Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terildi va sahilalandi. «HUQUQ» original maketi.
Navbatchi muharrir: O' .DENQONOV
Sahifalovchi: S.BABAJANOV
Navbatchi: O' .DENQONOV

Bosmaxonaga topshirish vaqti: 22.00.
Topshirildi: 20.00 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Gazeta «O'zbekiston» nashriyoti matbaa ijodiy uydoda chop etildi.
Korxonada manzili: Toshkent shahar, Alisher Navoiy ko'chasi, 30-uy.

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va axborot agentligida 2009-yil 12-oktabrda 0188-raqam bilan ro'yatga olingan.
ISSN 2010-7617